

# MAGYAR NÉPLAP

FÜGGETLENSÉGI NEGYVENNYOLCZAS POLITIKAI KATHOLIKUS HETILAP.

Megjelenik minden szombaton.

**Előfizetési ára:**

Egész évre 6 korona; félévre 3 korona.  
Amerikába egész évre 9 korona.

Szerkeszti

**BUDAY ALADAR**

Kiadja a „PÁZMÁNEUM”  
nyomda és irodalmi vállalat.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, VIII., Köztemető-ut 8. sz.

A hó első számához rendes melléklet:  
»Páduai Szent Antal Lapja.«

## Uj pártalakulás.

Budapest, május 21.

Január 9-én adtam róla számot, hogy a kormányelnök és Kossuth Ferencz komolyan gondolkodnak és foglalkoznak az eszmével, hogy a hatvanhetes és negyvennyolczas párt tagjaiból egy új pártot alakítsanak, mely hosszabb időre adna az országnak olyan gazdasági és szociális programot, hogy abból igazán jogosult remény támadhatna a jobb kor felvirradására.

Mult számunkban azután már beszámolhattunk róla, hogy ezen új pártnak előkészítése immár olyan fokon van, hogy arról maga Kossuth Ferencz is szólhatott a pécsi szoborünnepélyen. A pécsiszózatóta

Magyarország politikai életének tengelyét csak az új párt kérdése alkotja. Mindenki csak arról beszél, arról gondolkodik, arról nyilatkozik. Jól esik itt elmondanunk, hogy elenne nincsen senki, mellette van mindenki és legfőjebb a program egyes pontjai körül volnának nézeteltérések, a miket azonban a vezérek iránt táplált osztatlan bizalom nagykönnyen át fog hidalhatni.

A pártot kik akarják megalakítani? egyformán kik vesznek részt az előkészítésében? Hát első sorban Kossuth Ferencz, mellette aztán Wekerle és Andrássy. Hogy Apponyi Albert gróf is, az magától értetődik, hiszen nélküle Kossuth se indulhatott volna el. Látni való tehát, hogy a számottevő két nagy politikai párt vezetői készítik elő a nagy átalakulás munkáját. Személyük és értékük elég garancia arra, hogy fáradozásuknak lesz sikere, mert sokan követik őket.

A néppárt, mint a koalícziónak harmadik tagja, egyelőre nem halhat biztosat a szándékáról. Tekintélyesebb része csatlakozni fog az új párthoz, ha az készen lesz. Ki-

sebbik része keresztény szocialista névvel külön marad és ellenzékeskedik tovább.

Mi céljuk van vezéreinknek ezen új párttal? Rövid feleletet tudhatnánk rá, ha azt mondanó, hogy régi szükség, régi óhaj, mikép ne szakadozzék folyton pártokra a magyarság, mikor annyi a külső és belső elienségünk. De azért is kívánságos az új alakulás, mert a hosszú közjogi tusa, mely Magyarország erejét hatvanhét óta sorvasztja, gátat vetett minden gazdasági és szociális tevékenységnek. Ha unos-untalan azt kell bizonyítgatni lefelé, felfelé, megkifelé, hogy közülünk melyik az igazabb magyar, melyik a királyhűbb magyar, melyik a tizenhárom pró-



Királyunk kedvenc lakhelye: A császári kastély Schönbrunnban.

bás hazafi, akkor nem csuda, hogy nemzetközi szocialisták prédája maradt a magyar nép zöme, mert csak azok vallanak oly programot, melyből gyakorlati hasznót és érzékelhető haladást ígérhet magának a nép.

Mert azt nem szabad felednünk, hogy az új pártnak lesz igazi szocialpolitikai programja is. Ha ilyet nem vallana, akkor a nép keblében tápot nem nyújt semminek, akkor a népben talaja se lehetne. De mert lesz és mert olyanok vallják ezt a programot, kiknek módjukban van a teljesítés is, tehát bizhatik benne a nép és nem fog csalódní.

A mily általános jóérzéssel, bizakodó megnyugvással veszi az új pártnak hírét a magyar nép, olyan riadalmat kelt az a Lajtán tul. Ó, az osztráknak mindig fáj, ha a magyart összefogni, egy hajóban evezni látja. Háromszáz esztendő óta abban leli magyarzatát a mi rabságunk és sülyedésünk Ausztriával szemben, hogy Bécsnek mindig sikerült a széthuzást és egyenetlenséget vérünkbe ojtani. Mig mi aztán egymást martuk, huztuk, téptük, ő azalatt zsebelt, harácsolts egyszer vagyont, máskor jogokat. Ha az új párt létrejő, a bécsi kétféjű sas hová tojja a viszálykodás tojásait? Ez a kérdés már most fáj az osztrák uraságok fejének és csinálnak is alattomban ellenmunkát a rovásunkra.

Nagy háborut zuditanának megint soraink közé. Jó erre a legkisebb ok is, ha nagyobb nem találtatik. Jó erre most az a nyomoruságos garasos kérdés is, mit tisztí fizetés rendezésének czime alatt immár hónapok óta bolygatnak Bécsben. Tekintetbe kell venni, hogy nincs az országban senki, a ki mereven elutasítaná azt a kívánságot, hogy dijjazzuk jobban a katonatiszteket, mert valóban a mi hadseregünk fizeti legrosszabbul a tisztjeit, Min czivakodik tehát az osztrák koma? Halljuk csak: Czivakodik ő kelme a miatt, hogy a tiszték a törvény meghozatala után visszamenőleg öt hónapra is kap-

ják ki a javítást, holott a magyar kormány csak három ily hónapot akar megajánlani. Ha Wekerle megajánlt volna ötöt, akkor ők diktálnának nyolczat. Ha megajánlottunk volna nyolczat is, akkor diktálnának tizet. Mert ez a szögnek a feje, hogy ők mindenkor diktálni akarnak, parancsolni, rendelkezni — a mi zsebünk kárára. És mert a magyar kormány ez alapon nem hajlitgatja derekát kívánságuk szerint, hát riadót fúnak a koalíciós kormány ellen, támadják, szorongatják ravasz és hazug vádakkal telehintik. Ki ne látná a zsákból kibujó szöveget: meg kell zavarni a pártot alakító magyar kormány fejét, hogy rá ne érjen a magyar nemzet erősítésére.

Bizonyára jó lenne nekünk, ha a vezérek terve sikerülne, mert — Ausztriának nagyon fájós!

Bécs mindig akkor diktált hatáson a magyarnak, mikor széttagolva és megosztva voltunk. Ha most azt hiszik, hogy szabad diktálni, sőt épp ez által akarják az összeforrast megakadályozni, akkor csalódásban ringatják pelyvával töltött fejüket, mert épp a Bécs felől érkező nyomás és tiprás a leghathatósabb eszköze annak, hogy egy táborba terelje a magyart.

Mi és velünk az olvasók bizony őszinte örömmel üdvözöljük az új párt eszméjét és gondolatját. Régi óhajunk, hogy erős, koncentrált, munkabíró és bizalmat érdemlő párt vegye kezébe országunk politikai irányítását. Kell ez, mert másképpen nem tudunk megbirkózni a meggyarapodott hármassal ellenséggel: Ausztria, a nemzetiségek és a nemzetköziek hármassal szövetségével. További itéletünkkel azonban várni kell, míg a pártalakulás hű képét látjuk és az összerótt programot kaphatjuk.

Mert akárkik alakítják és akármi lesz a neve, minket első sorban csak a program érdekel. A szerint határozzuk el magunkat. Addig is reméljük a legjobbat és örülünk a derék szándéknak, a kedves gondolatnak.

## Magyar mágnások.

Egyik magyar mágnás elhatározta, hogy — jótékony főúr lesz. Napi járókra terjedő, milliókat érő óriási birtokai vannak itt a nagy Alföldön, nem is nehéz hát ebből jótékonyknak lenni.

Amint határozott, úgy tett hát a főúr. Negyvenezer hold prima földjéből kivett ötszáz holdat s felosztva ezt egy-két holdas parcellákra, kiosztotta községe szegény emberei között.

Nem kell megijedni, sőt csodálkozni se kell. A szegény emberek nem örökbe kapták el a földet. Sőt nem is egy-két évi ingyen használatra.

Egy-egy holdért haszonbér fejében husz koronákat fizetnek évenként.

A főúrnek ebben áll a jótékony-sága.

Az újságok pedig, melyeket főuraink még ilyenekhez sem szoktatták idáig, dicséretet zengnek most e jótékony-ságért.

Nem kicsinyeljük mi sem annak a főúrnek a cselekedetét. A semminél — éppen valamivel — mégis csak többet ér.

Ha a főúr házilag kezeli a dominiát, tiszta haszonként földjének holdjától nem kap többet évenként 12—16 koronánál, ekként meg a szegény emberektől 20—20 koronákat fog zsebre rakni.

A jótékony-ság hát bizonyára jót tesz a főúrnek is, még pedig holdanként 4—8 koronával, ami az ötszáz holdnál 2—4 ezer korona.

No de nem azt nézzük, hogy mit használ az így gyakorolt jótékony-ság a gazdag földes urnak. hanem elismerjük, hogy használ ez azoknak a szegény embereknek, akik így olcsó bérléthez jutottak.

Itt a nagy Alföldön, a hol a jó termő földnek a lelke van, 60—80 korona holdanként az évi haszonbér. E helyett hát a husz koronás haszonbér mégis — jótétemény. Jót tett hát mégis az a dús-gazdag, a ki a szegénységen ekként is segít.

Am ez az eset kinosan elénkbe tojja a kérdést, hogy gazdag mágnásaink mért nem gyakorolnak hát legalább csak — ennyi jótéteményt. Hiszen ennyi jótékony-ságukkal — önmaguknak is csak hasznára tennének s még ennyivel is nagyot javítanának a nyomasztó szocialis bajainkon.

A magyar mágnás osztály azonban szinte kiközösíti magát a közöttünk forrongó s ma már mindenkit és mindent átható szocialis-

lis életből és él tisztán — önma-  
gának.

Mágnásaink fölött mintha meg-  
állott volna az idő: ma is ott van-  
nak s ma is úgy élnek, mint két  
három századdal ezelőtt. A szoczi-  
ális haladás szele kastélyaik fölött  
ma is irtózva vonul el. Még ma is  
a régi dohos, nyugós, senyvesztő  
levegő ül falaik között. A kasté-  
lyok urai nem akarják észrevenni  
a rohanva haladó korszellem éb-  
resztgető szavát. A szocziális áram-  
latot — mint ördög a tömjén füs-  
töt — hessegetik felre.

Óriási domíniumok óriási jöve-  
delmeikkel csak önmagukat hiz-  
lalják. A fejlődni vágyó társada-  
lomnak nem hasznára, hanem  
éppen ártalmára vannak szörnnyü-  
séges mozdulatlanságukban.

Főuraink semmire sem áldoznak.  
A társadalom fejlődésének a hatá-  
sait szinte leginkább élvezik s erre  
a fejlődésre mindent csak — pol-  
gári társadalmunk áldoz. A polgári  
társadalom szellemi s anyagi kin-  
cseit gyűjti össze s épp úgy ré-  
szelteti belőle főurainkat is, akik-  
nek szellemi kincseik nincsenek  
ugyan, hogy abból szintén adja-  
nak, de anyagi kincseiből annál  
többet hozhatnának — és mégse  
hoznak — a közjó javára.

Mezőgazdaság, ipar, kereskede-  
lem, irodalom, művészet — melyek  
mai életünket mozgatják — mind  
mind Hekuba mágnásaink előtt.  
Élnek ugyan belőlük, de értük nem  
akarnak élni egy fillérrel se.

Hát főurainknak sem érzékük,  
sem szívük nincsen társadalmi éle-  
tünk jelenségeivel szemben?

Akik legtöbbször tehetnének a  
mai súlyos társadalmi helyzet meg-  
javítására, a mai bizonytalanság  
megszüntetésére, miért tesznek épp  
azok a legkevesebbet?

Társadalmi viszonyaink borzasz-  
tóan züllenek, mért nézik ezt a  
végzetes folyamatot összetett ke-  
zakkal mágnásaink, akik urai ez or-  
szág legnagyobb részének? Anyagi  
erejükkel könnyedén mehetnének  
élhalál harcát vivó társadalmunk  
segítségére. Segítésük nyomán jóra  
fordulna a mai rossz helyzet.

Azokkal a domíniumokkal —  
kötelességek járnak. Mennél na-  
gyobb a domínium, annál nagyobb  
a kötelesség.

Jó volna ezt már végre-valahára  
megérteniök a magyar mágná-  
soknak!

Makói Vessző.

Kérünk ozimeket, hová mutatvány-  
számot érdemes küldeni.

## A zsidók vakmerősége New-Yorkban.

Az idevaló zsidók — írja az  
»Egyházi Közlöny« newyorki leve-  
lezője — a kik vagy 700.000-en  
vannak, megmutatják mire képe-  
sek, ha magukat erőseknek érzik  
s teljes szabadságot élveznek.

Két év óta kérlelhetetlen harcát  
folytatnak abból a célból, hogy  
az állami iskolákban a keresztény  
szellemű tanítás legcsekélyebb meg-  
nyilvánulása vagy a keresztény szo-  
kások gyökeresen kiirtassanak azon  
a czimen, mert az iskolák közösek  
s az állam által fizetett tanároknak  
nincsen joguk vallási kérdésekről  
beszélniök.

Azok, a kik csak kissé is isme-  
rik ezen országban a dolgok me-  
netét és a kik tudják, hogy az ál-  
lami iskolákban mily föltétlenül  
meg van óva a semlegesség, azok  
jól tudják, hogy a zsidók ezen ok-  
vetetlenkedése tökéletesen alptal-  
lan. Ez csak szükkeblűségükről és  
fajuk természetszerű türelmetlenség-  
éről tesz tanúságot, a mi külön-  
ben senkit sem lep meg.

Mi miatt panaszkodnak tehát a  
zsidók? A miatt, hogy néha Jézus  
nevét tisztelettel említik a gyerme-  
kek előtt; hogy néha az evangeli-  
um szavait idézik; hogy karác-  
sonykor a tanulókat keresztény  
ünnenségekre szólítják fel; hogy  
énekeltetnek velük énekeket, me-  
lyek homályosan Jézus születésére  
emlékeztetnek. Mindez sértése a  
zsidó lelkiismeretnek; benne val-  
lási tértitétést látnak, melyet meg  
kell akadályozni, a hívő-fogdosás  
szellemét, melyet föltétlenül meg-  
hiusítani kell.

Azt kell hinni, hogy a zsidók  
nagyon kiabálhattak s hogy ők a  
szabadság e honában tényleg ha-  
talom, mert a közoktatásügyi ta-  
nács meghajolt előttük hamarjában  
s valamennyi iskolaigazgatóhoz kör-  
levelet intézett, hogy a jövőben  
föltétlenül tartózkodjanak a tanítá-  
sukban minden oly dologtól, a mely  
a keresztény vallást érinti. A nép-  
énekeknek és himnuszoknak, me-  
lyekben Jézus is említettik, ki kell

küszöböltetniök az állami iskolák-  
ból. A karácsonyfa-ünnepségeknek,  
melyeket a gyermekek annyira sze-  
retnek, meg kell szünniök, hogy a  
zsidók kedvét megtegyék.

A karácsonyi ünnepélyeknek be-  
szüntetése, a melyek oly népszere-  
rűek és kedvesek az amerikaiak-  
nak, a legnagyobb tapintatlanság  
és olyan boszantó rendszabály volt,  
a mely hamarjában meghozta a  
reakciót a zsidók ellen. A tiltako-  
zások oly erélyesek és általánosak  
voltak, hogy nem is tellett egész  
negyvennyolcz órába s a közok-  
tatásügyi tanács visszavonta a ren-  
deletét s mindent a régi állapot-  
ba helyeztet vissza. Így aztán a  
kis amerikaiakat mégse fosztották  
meg karácsonyfájuktól.

S mikor látták a zsidók, hogy  
erőlködésük kudarcot vallott, még-  
sem nyugodtak meg, hanem újabb  
tanúságát adták türelmetlenségük-  
nek és gyűlöletüknek a kereszté-  
nyekkel szemben.

Ezt megítélhetjük az alábbi két  
szemelvényből.

Vagy egy hónapja a »Sun«-ban  
jelent meg egy levél egy zsidó  
neve alatt, mely a többi között így  
hangzik:

»Ez csak az első lépés, majd  
látni fognak önök még többet is.  
Meg kell tudni világosan, vajjon  
Amerika keresztény nemzet-e, vagy  
egy szabad ország, a melyben egyik  
vallás sem tarthat igényt kiváltsá-  
gos uralomra. Azt már elértük,  
hogy a nyilvános iskolákból a ke-  
resztény oktatást kiküszöbölték.  
Most még az van hátra, hogy a  
tankönyvek revidiáltassanak, sőt  
még a nagy klasszikus szerzők is,  
hogy aztán megtisztogattassanak  
minden olyastól, a mi a zsidókra  
nézve sértő lehet. Az államnál nyert  
ügyünknek kell lennie, mert elég  
erősöknek érezzük magunkat, hogy  
győzzünk. A mi kezünkben van a  
nagy kereskedelem, mi ellenőriz-  
zük a bankokat, a hírlapok a miénk,  
az ország kormányában bőven kép-  
viselve vagyunk: egy olyan erő  
vagyunk a melylyel, akár tetszik,  
akár nem, számolni kell. Ha nem,  
mi udvariasan megköszönjük rak-

tárainkban alkalmazott összes keresztényeknek szolgálatait. Lapjainkban nem adunk helyet a keresztények hirdetéseinek stb.»

Ez az egyik. A másikat a Quebecben megjelenő »Verité«-ből vesszük, ebből is csak néhány szemelvényt, milyen tónusban felelt a zsidó Rosenstein Izrael a keresztények tiltakozására:

»Mi nyakára hágtunk a ti ostoba karácsonyotoknak az ő karácsonyfájával. Ezután a ti nyilvános könyvtáraitokat fogjuk megtámadni. Mi kényszeríteni fogunk benneteket, hogy onnan kidobjátok azt a hitvány Shakespearet, a ki a »Velenzei kalmárt« irta a zsidók ellen szórt szidalmaival. Ki kell dobnotok onnan Walter Scottnak azt a regényét, Ivanheot is, a melyben a zsidó mint uzsorás van a közmelegvetésnek kitéve.

Azt gondoljátok tán, hogy a zsidósság alszik? Nézzetek csak körül bírítók, ügyvédek, tanítóik közt. Kinek kezén vannak a bankok, ki az ur az ipar terén, melyik a kereskedő nép?»

Ime, tehát még Amerikában is. Ilyen nyíltan nálunk nem mernek beszélni, de az irány és a törekvés ugyanaz. Jó lesz a fentebbieket még egyszer elolvasni, hogy valahogy el ne felejtjük.

Egyébként szegények vagyunk, de bármilyen fogadást följajnlunk arra, hogy a fentebbi két nyilatkozatról egyik liberális napilap sem fog tudomást venni.

## Bölcső és koporsó.

Sok nyugvópont van az életben és ki ne ismerné ezek közül a két legfontosabbat? Az egyik az élet küszöbén fogad bennünket, a másik a végállomáson. Különbözők, nagyon különbözők, sőt teljesen ellentétesnek látszanak céljukban, valójában pedig egymáshoz igen közeli rokonságban állanak.

Deszkából van összeszögezve a bölcső, azonképpen a koporsó is. Az a fa valamikor az erdőben ékeskedett, a mely a deszkákat szolgáltatta. Eleven, zöld gallyait büszkén nyújtogatta szerte, árnyéka pedig pihenőhelyet adott a fáradt vándoroknak.

Végre kivágták, törzsét feldarabolták és békés műhelyekben feldolgozták. Egy bölcső s lehet, hogy egyidejűleg mindjárt egy koporsó készült belőle. Bölcső és koporsó! — tehát mindkettő erőteljesen nőtt fel akár mint erdei fa, akár mint gyümölcsfa, a melynek ágain a madarak énekeltek.

Tavaszzal mindkettő meglombosodott, ősszel megritkult. Mindkettőt a vihar vagy pedig a fejsze döntötte le. És mindkettőben az ember nyugszik. Mindkettőben nyugalom és béke honol. Mily nyugodt gondtalanságban fekszik a kis gyermek a bölcsőben! Szükséget nem szenved, bánat nem nyomja. Tiszta, derűs égbolt borul föléje. — Hát a koporsónál másképp van? Abban is alszik az ember és nem érez földi bajt, szenvedést. Bár más itt az álom, mint a bölcsőben, mert hideg, merev és a képzelet képei nélkül való, de biztos és mindentől megóvja az alvót.

Egyikbe sem jutunk bele saját erőnk-ből és akaratunkból. Befektetnek bennünket. Gyöngék és gyámoltalanok vagyunk, a midőn az anya ölében foglalunk helyet. Mindent, a mire szükségünk van, az anyától kérünk, a nyugalmat is. Az anya gyöngéd szeretettel helyez bennünket a bölcsőbe.

Merevek, sápadtak és erőtlenekek vagyunk a halálban. Ugy tesznek bele a koporsóba, mert magunktól erre már nem vagyunk képesek.

Bölcső és koporsó! — mindkettő mellett könnyek hullanak. Ki ne ismerné az öröm könnyeit, melyek az apai és anyai szemben csillognak, a midőn a szülők a bölcső oldalán állnak. Ki ne ismerné a fájdalom könnyeit a gyermek szeméből, midőn a szülő koporsóját őrzi? A szülők teszik a gyermeket a bölcsőbe és emberi számítás szerint, a gyermek teszi szülőit a koporsóba. Itt is, ott is könnyezés!

Bölcső és koporsó! — mindkettőreménykedünk. Remény kél a szivben, édes remény a szülőkből, a mint kedvencünk bölcsőjénél állanak. Gyermekükben remélik feltalálni földi boldogságukat és gyönyörüket. A halál ezt megszünteti ugyan, de ugyanakkor újabb reményünk támad, hogy odafönn folytatódik a szép együttes lelki élet. S ez a remény a koporsó mellett a mi vigaszunk, horgonyunk, mentőcsillagunk.

Bölcső és koporsó! — mindkettőnél imádkozunk. Jámor kívánságok, gondolatok, érzések támadnak a szülők szivében a gyermekük bölcsője mellett. Áldást és boldogságot esdnek le rája Istentől. Épp úgy a koporsónál is imádkozunk. A halottért imádkozunk. Könyörögve kérjük a Mindenhatót, hogy kegyelmesen fogadja az elhunyt lelkét és részeltesse a mennyei nyugalomban és üdvösségben.

Bölcső és koporsó! — mindvégig emberek lesznek bennük. Sokszor — ah! — igen közel állnak egymáshoz, alig egy arasznyira. De akár közel, akár távol, azért mindkettő csak bölcső; az egyik a földi életnek, a másik a mennyeknek a bölcsője.



## POLITIKAI VILÁG.

### Andrássy a királynál.

A belügyminiszter szerdán délelőtt kihallgatáson volt a királynál, kinek megmutatta az általános választói jog javaslatára készült tervezetet és bejelentette, hogy őszkor nyújthatja be javaslatát a parlamentnek. — Azonkívül közléseket tett Andrássy a királynak, mik az általános magyar politikai helyzetre, a tiszti fizetések miatt támadó zavaros és válságos bonyodalmakra, de leginkább az új pártalakulásra vonatkoznak. — Királynak az új párt alakulását rokonszenvvel fogadná, kész támogatásul engedelményeket is adni az önálló gazdasági élet terén, de sőt a katonai kérdések egyikét-másikát is hajlandó kedvezően elintézni, ha Magyarországon végre olyan politikai pártviszonyok támadnának, mik a nyugodt kormányzást és a népjólét fokozását elősegíthetnék.

### Választás Kápolnán.

A kápolnai kerület egyhangulag Maczki Emilt választotta meg képviselőjének, aki függetlenségi párti.

### Báró Bánffy Szegeden.

A kormányviselt szegedi képviselő beszámolót ment tartani választói közé. Nagy jelszavakon kívül bizony nem hallhattunk tőle mást, mint hogy nagyon sötétnek látja az ország állapotját. Kivált a nemzetiségek részére követel os-

tort a  
vátok  
huzn  
jében  
több  
form  
azok  
vagy  
mány  
kal é  
együ  
nem  
nem  
tások  
alaku  
azt j  
elnő  
és a  
erköl  
általa  
semn  
hasor  
hogy  
módj  
tikai

Zá  
délye  
látog  
Buda  
a kib  
ezt ta  
gatói  
más  
élni;  
valam  
nánah  
a nére  
alkal  
vátul  
az eg  
ha cs

Ho  
viselő  
anya  
Szom  
lással  
része  
inkáb  
beszé  
közlé  
selők  
hagy  
szem  
ket g  
monc  
száel  
relmé  
Mu  
ügym  
kérdé  
hogy  
áll sz  
mand  
tekint

tort a kormány kezébe és a horvátokat szorítaná erősebben. Alá-huzni való rész alig volt a beszédjében. Megróni való azonban annál több; mert mikor a szociális reformokat csak amiatt támadja, hogy azok reakziós és klerikális izűek, vagyis mikor azt kritizálja a kormányban, hogy a népet a főurakkal és a papsággal való békés együttműködésre serkenti, akkor nem mondhatunk más ítéletet a nemes báróról, mint hogy rémlátások gyötrik szegényt. Az új párt alakulásáról merész szóval csak azt jelentette ki a volt miniszterelnök, hogy ő a negyvennyolcznak és a hatvanhétnek összeházasítását erkölcstelen viszonyoknak nevezi. Az általános választói jogtól sem vár semmi jót, ott is csalódást és meghasonlást emleget. De azt jósolja, hogy az első választás özönvíz módjára fogja elmosni a régi politikai rendszer hibáit.

#### A horvát helyzet.

Zágrábban csak forronganak a kérdékek még most is. A bán sürü látogatása azt a benyomást teszi Budapesten, hogy mágis csak indul a kibontakozás, noha félhivatalosan ezt tagadják. A zágrábi egyetem halgatói közül sokan visszatérnek, mert más városokban nem tudnak megélni; szegénységük miatt ugyanis valami keresetre okvetlenül szorulóknak az iskolai év alatt, azonban a német és cseh városokban erre alkalmuk nem nyílik, mert csak horvátul tudnak. A bán kijelenti, hogy az egyetemet akkor is nyitva tartja, ha csak tíz tanuló jelentkezik.

#### ORSZÁGGYÜLÉS.

Hogy délután is tárgyal a képviselők háza, végez a költségvetés anyagával mértföldes lépésekben. Szombatig kész is lesz a tárgyalással. A folyó vitának kimagasló részei, melyek a polgárságot leginkább érdeklik, a szakminiszterek beszédei, azért ezeknek bővebb közlése mellett a felszólaló képviselők aprólékos szónoklatait el kell hagynunk innen, kivált azokét a szemenszedett izgága alakokét, kiket gyűjtőnévvel nemzetiségieknek mondanak, mert ezek annyira visszaélnék a magyar parlament türelmével, hogy szinte példátlan!

Mult szomhaton Andrassy, a belügyminiszter felelt a hozzá intézett kérdésekre. Első szava az volt, hogy a nemzetiségi izgatókkal nem áll szóba, ha mindjárt képviselői mandátummal bírnak is. Marad e tekintetben minden a régiben: a

népért akkor is meg kell tenni mindent, ha nem tud magyarul, de az izgatókat ártalmatlanná kell tenni. Hasonló szellemben nyilatkozott a munkásmozgalmakról. Ő az egyesületi és gyülekezési szabadságot megóvjja, de ha a szakszervezetek az alapszabályokkal ellenkezésbe jutnak, ha a munkást a munkától visszatartják, ha a munkást igaztalan pártadókkal terhelik, akkor feloszlatja azokat. Nem az urak kedviért talán, hanem mindig csak a munkások jól felfogott érdekében, mert a miniszter is jól látja, hogy a munkásvezérek micsoda kalózkodást folytatnak a szegény és félrevezetett munkások garasaira. Kijelentette a miniszter, hogy a fővárosi lakáshiány ellensúlyozására hateraz munkáslakás van tervben azonkívül benyújtásra kész az új fővárosi törvény is. A községi és körorvosok fizetésrendezését czélozó új törvényt még e hónapban leteszi a Ház asztalára.

Hétfőn Kossuth Ferencz adott számot két éves munkásságáról. Kevés szót vesztegetett a megkötött kiegyezésre, a külföldi kereskedelmi szerződésre és arra az eredményre, hogy 1911-ben tényleg élhetünk az önálló nemzeti bank fölállításának jogával. Több szót áldozott a belső kereskedelmi kérdésekre. Kiemelte, hogy a közszállítások biztosításával százötven millió koronás megrendelést biztosított a magyar iparnak; közölte az ország házával, hogy két év alatt sikerült negyvenhat új gyárat részint felépíteni, részint biztosítani, harmincznyolcz millió korona tökével és 7300 munkással, továbbá meglevő gyárakat kibővítettek husz és fél millió korona befektetéssel és 6900 munkással. Ezzel az ipari termelés hatvan millió évi forgalommal gyarapszik hazánkban. A miniszter hangsúlyozta, hogy a gyáralapítások a legnagyobb korrektséggel és kellő elővigyázattal történnek és remélhetjük belőlük a magyar ipar fellendülését. Közölte a miniszter, hogy a kisipar fejlesztésére központot akar létesíteni, hol a tanulni vágyó segédek magukat tovább képezhessék és azután önállóan jobb munkát szállithassanak, mint eddig. Új törvényt készít a tisztességtelen üzleti versenyről és a zálogházról, hogy a magas kamatot leszállithassa és a szegényebb néposztálynak olcsóbb kölcsönt nyújthasson. Végül a vasutakról beszélt, miknek javítására további 292 milliót kíván beruházni felszerelésekre és új pályák nyitására. Jelenti, hogy a legutóbbi nagy zavarok többé

nem fognak ugyan előfordulni, de ha nem ruházunk be újabb nagy tőkét, akkor bizony könnyen meg-esik, hogy tehervasutjaink egy szép napon meg fognak állani utjukban. Találó megjegyzése volt itt a miniszternek, hogy a vasutakra ki kell szórni bőven a pénzt az ablakon, mert csak így jön az vissza kamatostul az ajtón!

Kedden Darányi miniszter mondta el a képviselőházban beszámolóját. Betegen, halk hangon beszélt, de a földnek és a népnek igaz szeretete sugárzott ki minden szavából. Azon fáradozik, hogy nemzeti életünk alapjait megóvjja és békét meg egyetértést teremtsen a földmivelő nép és a magyar társadalom vezérő osztályai közt. A szociálistáknak a nagybirtokosok ellen való izgatásait visszautasítja, mert szerinte a szociális kérdést csak a birtokososztálylyal együtt, nem pedig azok ellenére lehet megoldani. Elvégre nem vagyunk anarkisták és a magántulajdon szentségét meg kell tisztelni, hacsak nem akarjuk hazánkat a végső nyomorba kergető forradalom állandó tanyájá tenni. Elmondotta, hogy közvetítésével mintegy 7000 hold kötött birtok van parcellázás alatt és a miniszter közbenjárta, hogy a nép eredeti áron jusszon a földhöz. Gondoskodik arról is, hogy a ki parcellát vesz, olcsó kölcsönt is kapjon és gazdálkodni tudjon. Egyébként új törvényt alkot a telepítésről és a parcellázásról, hogy mindenkor a fajmagyar nép hasznára váljék ezen szociális forgalom. Olyan helyeken, hol a kötött birtokot parcellázatni nem lehet, bérlőszövetkezeteket fog alakítani és sokat remél a földmiveskamaráktól is, mik nemsokára életbe lépnek. A borhamisítás meggátolására, az állattenyésztés elősegítésére a beteg hus elkülönítésére is vannak készüléskben hatásos javaslatok.

Ily muukálkodás alapján a miniszter joggal mutathatott rá, hogy a kormány szociális alkotásai következtében a nemzetközi forradalmi szociálisták izgatásainak a magyar vidékeken nincsen talaja. A föld legegyszerűbb népe is keresztül lát a szítán, nem ül föl a »pesti ur« fellengős, ábrándos, legtöbbször valótlan szavainak.

Szerdán a költségvetés tárgyalása már a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumnál tartott; a vita keretében felszólalt Apponyi Albert gróf és miután számot adott a mult év munkáiról, nevezetes programot adott a jövőre. Legfontosabb

volt az a kijelentése, hogy az ingyenes állami népoktatásról szóló törvényjavaslatot már a napokban a Ház asztalára teszi le, mit a képviselők szünni nem akaró tetszésen ilvántásával fogadtak. További szavai kapcsán mindjárt be is nyújtotta a várva-várt javaslatot a katolikus autonómiáról, továbbá az 1848-iki XX. törvényczikk végrehajtásáról való törvénytervet, mely a nem-katolikus hitfelekezetek állami segítéséről gondoskodik. Ez a javaslat a református, luteránus és unitárius vallások segítését évi három és fél millió koronában kívánja megállapítani.

A kormány egyébként június tizedikéig tartaná együtt a képviselőket, mikor aztán teljes négyhónapi szünet következne és csak október tizedikén folytatná további tanácskozásait a parlament. Szünet után első dolog az adóreform tárgyalása lesz, utána a jövő év költségeit kell megállapítani, mikor aztán rátérhetnek az általános választójog tárgyalására. A kisebb, benyújtott és tárgyalásra elkészített javaslatokat köztén-közben keríti sorra a parlament.



### TÁRCZA.

#### A király és a hóhér.

Űl a király nagy kevélyen  
A fényes királyi széken,  
Magas urak (aljas szolgák)  
Körülveszik, kezét nyalják.

De a trónus inogni kezd . . .  
Földindulás okozza ezt?  
Földindulás: néplázadás!  
Gyarapodik szemlátomást.

Mint a folyóvíz a gátot,  
Eltépte a nép a láncot,  
S békójának töredéke  
Fegyver mostan a kezébe'!

Ing a trónus egyre jobban,  
Sompolyognak alattomban,  
Sompolyognak el az urak:  
A királynál csak egy marad.

Tudjátok-e, ki ez az egy,  
Aki maradt, aki nem megy?  
Orcája hó, ruhája vér,  
Keze halál, neve hóhér.

Szól a király: „Mind elhagyott  
Csak másodmagammal vagyok,  
Te vagy tehát, te vagy nekem  
Egyetlen egy hű emberem!”

„Azért, hogy én itt maradok,  
Hived, király, én sem vagyok“,  
Szólt a hóhér előlépve,  
„Királyoknak nincsen híve.

Kik a trónus körül járnak,  
Nem egyebek ők, mint árnyak,  
Tart az árnyék, míg süt a nap,  
Ha az elmegy, vége annak.

Itt maradtam én te veled,  
Mert nekem te adsz kenyeret,  
Együtt lenni kell minekünk,  
Egymás nélkül nem élhetünk.“



## Nyavalya-

törés, mindennemű más idegbetegség, férfigyöngeség, vidatáncz gyógyítható!

Reménytelen epilepsia bajomból kigyógyultam, írja G. -<sup>2</sup>. föld-birtokos Szegedről, a melyben több éven át szenvedtem, esetem súlyos volt, majdnem reménytelen, de több adag használata után helyzetem javult, ma már háta a jó Istennek egy éve, hogy az utolsó roham mutatkozott.

Betegség leírása és életkor megkivántatik.

egrendelések  
**Balla Sándor**  
gyógyszertárhoz,  
Hódmezővásárhely,  
Kossuth-tér 52. sz.  
intézendők.

## Az illő jutalom. *Michel Thirars.*

(Ebédlő Vantour-ék házában; pazarul, de rossz ízléssel butorozva. A hölgy, ki férjét várja, türelmetlenül jár fel s alá. Végre csöngetnek.)

A hölgy: Elég későn van! Mina! hozhatja a levest.

(A férj halványan, dúlt arczzal lép be, holtra fáradtan a karosszékebe veti magát. Sóhajt, csak sóhajt.)

A férj: Micsoda szerencsétlenség... micsoda nagy csapás...

A hölgy: Mi lelt? Mi történt?

— A pénztárcám...

— Mi van a tárczáddal?

— Elvesztettem...

(A hölgy kiejti kezéből a kanalat):

— Elvesztetted a tárczádat? Pénzzel együtt?

— Negyvenezer frank volt benne. Eppen felvettem a bankban.

— Hallatlan! Negyvenezer frank! Mult héten elveszítetted a vadonatuj esernyődet, ma meg a tárczádat negyvenezer frankkal... (Dühében szinte fuldokol): Hol? Mikor? Hogyan?

— Ha én azt tudhatnám!

— Még azt se tudod? Határtalan könnyelműség... egy családapa...

— De hisz nekünk nincs is gyerekkünk...

— Az az ő szerencséje, hogy nincsen, mert most ugyancsak fájna érte a szívem. Mindig is igaza van a mamámnak, aki azt mondja, hogy az én férjem egy birka...

(A férj alázatosan meghajtja fejét):

— Csak egyetlen reményem van még... benne vannak a névjegyeim is, a becsületes megtaláló...

(A hölgy metsző gúnnyal közbeváág):

— Majd visszahozza... természetesen... még hat százalék kamatot is rá... (vállát vonogatja) csak legalább ne beszéljél ily zöldekert. Ha te negyvenezer frankot talánál a járdán, visszaadnád?

(A férjet sérti ez a kérdés, ki-düllesztett mellel válaszol):

— Magától értetődik!

— No, én tamáskodom abban.

— Szívesen felezném meg azzal, aki visszahozná...

(Belép a szobalány):

— Egy ember van künn, beszélni akar a nagyságos urral pénz miatt...

— No, ez éppen jókor tolja ide az orrát! Mondja neki, hogy az uram nincsen itthon.

— Pénzt talált, egy pénztárczát... (A házaspár talpra szökik):

— Azonnal bocssássa be... gyorsan, gyorsan.

(Belép egy lerongyolt alak és alázatosan hajladozva átnyújtja Vantour tanácsos tárczáját):

— A kapu előtt találtam, kérem.

(A férj hevesen kiragadja kezéből a tárczát és összecsókolja annak mind a négy sarkát):

— Igen, ez az! Óh, kedves barátom, milyen hálás vagyok önnek. Ne higgye talán, hogy jutalmazatlanul...

(A hölgy éles hangon közbeváág):

— Semhogy itt fecsegsz-locsogsz, olvasd meg inkább a pénzedet!

— Igaz, igaz! Egy, kettő, három... tiz... husz... harmincz... negyven. Meg van minden!

— Biztosan tudod, hogy nem volt több?

— Persze, hogy nem volt több!

— No, akkor jól végződött. (Felsóhajt): Elégge megbűnhődöttél a kiállott aggodalom által, nem kell, hogy még...

— Ne is beszélj többet, értelek.

(A szegény emberhez fordulva): Várjon kedves barátom, majd... (Hevesen kotorász a nadrágja zsebeiben, azután a mellényében).

— Mit keressz, uracsám.

— Pénzt adnék ennek a jó embernek, de nincs nálam.

(Mentő gondolat villan át az agyán, kiválaszt egy ezrest és a becsületes megtaláló elé tartja):

— Tud váltani, kedves barátom?

(Amaz zavartan motyogja):

— Óh, kérem, már hogy tetszik ilyet gondolni? hogy én...

— Igazán nem? Mily kár! De azért nem távozik el üresen, azt nem engedhetem. (Csönget): Mina, adjon a kedves barátomnak egy pohár bort.

(A szegény ember elfogódva, zavarodva hátrál az ajtó felé Mina nyomában, de nem szól. A hölgy utának kiált):

— Mina, maga már tudja, hogy melyik borból... (Azután férjé-

hez): Hiszen csak éppen, hogy feljött egy emeletet...

— Hanem legalább a kezét megmoshatta volna a malacz. Egészen bepiszkolódott a tizenöt frankos tárczám, szeretném az orrához dörögni...

— Az most már mindegy neki, miután a borunkat megitta.

— Utálatos az ilyen piszkos ember.

— És láttad azt a betörő tipust rajta? Valóságos fegyenczalak.

— No, nem szeretnék éjjel az erdőben találkozni vele, annyi szent!

## A pályaőr.

Elbeszélés.

Egy vasutas család életéből. (7)

### IV.

Aznap délelőtt egy boldogtalan család hagyta el Sövényes községét.

Anna asszony, a pályaőr derék felesége, a mezei ösvényen haladt, a kis Borbálával karján. Déneske az oldalán aprózta a lépteket. Mögöttük botorkált a vak nagymama, a kit az ifju Sándor vezetett kézen. Mindannyian batyukkal voltak megterhelve, mintha valami nagy utra készülnének.

Az elmúlt, hosszú, nehéz, rettentés hét nap alatt tengersok könyűt hullattak, úgy hogy szemük teljesen kiapadt. Immár nem sirtak, de nagyon meglátszott rajtuk, hogy súlyos bánat nehezedik szívükre.

A vasutigazgatóság egy másik őrt állított Veres János helyébe. És ámbátor az új ember is családos volt, merő szánalomból felajánlotta Annának, hogy gyermekeivel maradjon meg továbbra is a waggonban, legalább addig, míg urának sorsa eldől.

Veresné asszony eleinte hálás köszönettel fogadta a jóindulatu ajánlatot, de csakhamar belátta, hogy neki nincs maradása Sövényesben. Mindenfelé gyalázatos szidalmakat kellett hallania. Sándor fiát a tanuló-társak elnevezték az iskolában „gyilkos“-nak s ezt a csufnevet uton-utfélen fülébe harsogták. A szegény gyerek három napon keresztül ki se mert mozdulni a vasuti kocsiból. Egyedül jó tanítója volt az, a ki vele szemben nem változott meg,

hanem a régi jóságot mutatta iránta. Sándor, hogy tőle tanácsot és kevés vigaszt nyerjen, kénytelen volt az alkony homályát kivárni és kerülő uton a tanítói lakba eljutni.

A községbelieknek az volt a hitük, hogy a jegyző urnak hálnia kell, még pedig a pályáór vétkes mulasztása folytán, ennél fogva jogot formáltak ahoz, hogy a pályáór csalárdját gyűlöljék és utálják. De talán mégsem lettek volna oly kényörtelemek e szegény ártatlanokkal szemben, ha Frigyes urfi vak dühében az embereket folyton nem tüzei.

Anna tehát elhatározta, hogy eltávozik a községből s pereputtyostul a városba vonul. Hogy ott mitévő lesz, azzal egyelőre maga sem volt tisztában. Talán csak az a bizonytalan vágy üzte őt, hogy minél közelebb legyen férjéhez. Ugy számított, hogy a város külső részében olcsón bérelhet egy padlásszobát, a melyben meghúzódhatnak. Kevés ékszere és néhány fölösleges tárgy a háztartásból juttat annyi pénzt eladás folytán, hogy abból egy darabig el-tengődnek. Később talán jobb alkalom kínálkozik a megélhetésre, ha valamely háznál mosáshoz hívják vagy bármi kézi munkával bízzák meg.

Immár maga sem remélte, hogy férjét egyhamar szabadlábra helyezik. Minden iparkodása hiábavalónak bizonyult, hogy őt börtönében fölkereshesse, vagy róla valamit megtudjon. Ehhez járult az új pályáór gyors kinevezése, továbbá a falusi lakosság ellenséges, fenyegető magatartása, — mindez meggyőzte őt arról, hogy hitestársát a törvényszék hosszabb szabadságvesztésre fogja ítélni.

A kis csapat hallgatagon vonult tova az esőázott talajon. A nagymama és a gyermekek nem voltak annyira reménytelenséggel eltelve, mint a fiatalasszony, ők tehát utóbbi mindenképpen bátorították. De mindhiába; Anna igen kurtán válaszolt nekik.

Ily módon már meglehetősen utat jártak meg, midőn Sándor ezt a kérdést sugta oda nagyanynak:

— Kedves nagyanynó, te oly meg-

elégedettnek látszol. Ugyan hova gondolsz?

Az öregasszony megállt e szavakra és így felelt:

— Sándorka, maradjunk néhány lépéssel vissza. Anyád mindent fekete színben lát. Ő nem hisz nekem, de én biztos vagyok benne, hogy szép álmom egyenesen a jó Istentől való.

— Ah, nagyanynó! ne képzelődj. A mi tanítónk azt mondta, hogy az álmok nem egyebek, mint színes szappanbuborékok.

— Micsoda? Az álom neked szappanbuborék? Oly fiatal vagy és már annyira hitetlen. Hej, így van ez manapság azzal a sok tanulással. Megromlott a világ, — nem is állhat fönn sokáig... Nos, elmondom neked álmodat. Hát úgy volt, mintha odahaza az ágyban feküdnék, mintha imádkozás közben aludtam volna el. Egyszerre egy nagy templomban találtam magamat. Főséges zene hangzott föl a magasból, az orgona zugott s mellette oly szépen énekeltek, hogy öröm volt hallgatni. Nem tudom, mi lelt engem, de hirtelen térdre rogytam és kiterjesztett karokkal így rebegtem: Oh édes Jézus, keserű szenvedéseidre, kiomlott szent véredre kérlek, hallgasd meg egy szegény vak anya imádságát. Könyörülj meg ártatlanul üldözött fiamon. Váltsd ki őt a rab-ságból és ne engedd bukni az igazságot. Áldott legyen neved örökké ámen! — És ekkor az oltárról nagy tömjénfüstöt láttam fölszállani — hidd meg, fiacskám, álmomban oly tisztán látok, mint régen, ifjúságomban — és egy szárnyas angyal jelent meg égi fény közepette. Mosolyogva jött felém az angyal, én pedig reszkettem az elragadtatástól és reménykedéstől. A szép angyal kézen fogott és mondá: „Kelj fel és vigasztalódj! Isten meghallgatta kérésedet. Három nap múlva karjaidba zárhatod szabadon eresztett fiadat.“ Én erre örömkialtásba törtem ki és — felébredtem. Nos, Sándor, még mindig azt hiszed, a mit anyád, hogy az ily szép éjjeli jelenés nem más, mint a felzgatott agynak üres csalképe? Nem hiszed abban, hogy az álom valóra fordulhat?

— Oh drága nagyanynó, én oly szívesen hinném, hisz ez az álom oly szép! felelte busan a gyerek. — De a miket a tanító urtól hallottam, azok után másképp gondolkozom.

— És mit hallottál a tanítódtól?

— Azt, hogy apám addig ki nem jön, míg a törvényszék össze nem ül és ítéletet nem mond fölötte. De hetek, talán hónapok mulhatnak el s apám ezideig fogságban kénytelen maradni. Istenem, miért is nem halunk felöle valamit? Isten tudaj, nagymama, nem-e lett beteg atyánk a nagy bánattól?

— Sándor, már megint sirni kezdesz?

— Nem sirok, nagymama, de mégis oly borzasztó ez!

— Bizony, fiam, borzasztó, embertelen dolog. Apádat fenéig romlott gonosztevőnek tartják, hogy oly kegyetlenül elszakítják tőlünk. S még azt sem tudatják velünk, hogy beteg-e, vagy egészséges? Jaj, gyerek, olykor magam is aggódni kezdek érte, hogy talán ártatlanul elítélik. Már megint sirsz, Sándor? Egy szót sem szölok többé!

Anna megállt és korholva szólt hátra a vak asszonyhoz:

— Anyám, anyám, miért nem hagyja békén a Sándort? Nem elég annak a maga bánata? Hallgasson el inkább és jöjjön. Már amugy se tudjuk egymást vigasztalni.

— Jól van no, majd gyorsabban lépkedek, felelte az öreg asszony. — De az én nagy fájdalommat mégsem tudom szó nélkül magamban tartogatni. Megosztott bánat félbánat, tartja a példaszó. A beszéd megkönnyíti szívemet.

— Ne sirj, kedves Sándorkám, fordult Anna nagyobbik fiához. Amint a városban helyünk lesz, azonnal elindulok. A gépműhely művezetője mindig jó barátja volt apádnak, ő majd kezünkre jár. Nem nyugszom addig, míg apádhoz mindnyájan be nem juthatunk. Nagy vigasztalást merithetnék abból mélységes bánatomra, ha őt egészségben találnám és bátorithatnám. Egy uraságot is ismerek, a ki látta, mikor atyád a balkarját vesztette. Ez akkoriban egekig magasztalta atyád tettét és

megígérte, hogy mindig gondolni fog rá. Majd fölkeresem; valamint elmegyek más nagy urakhoz is, megmozgatom az eget és a földet, hogy apádhoz bejuthassak. Bizzál benne, hogy nekem majd sikerül titeket megvigasztalni — és most szaporán előre! De jó nagymama ne beszéljess sokat a gyermekekkel, mert csak busítod őket, ezzel pedig nem segítesz a bajon. Isten a mi urunk, parancsolónk. Ha ő egyszer súlyos keresztet helyez váhlunkra, akkor azt türelmesen kell czipelnünk. A panaszkodás nem fordítja meg szomorú sorsunkat. Minden az Isten szent akaratától függ. Hallgatás és csöndes imádkozás a legjobb még, a mit ma tehetünk. (Folyt. köv.)



## UJDONSÁGOK.

### A vetések állása.

A földmivvelésügyi miniszter jelentése szerint május első felében megfelelő, sőt országszerte kedvezőbb időjárás köszöntött be, bár a nagy meleg kissé hirtelen és minden átmenet nélkül jött és sokszor erős szél szárította az áhitott nedvességhez jutott talajt. A melegebb időjárás a növényzet fejlődésére országszerte áldásos volt, minek következtében sok helyen a már sárgásszínű vetés nagyobbára zöld színbe jutott és részben még bokrosodott is, a mire különben oly nagy szükség is volt, tekintve a késő ősszel és az utótélben kikelt és eléggé viszontagságos körülmények között telet őszi.

Az őszi és tavaszi vetés fejlődését előmozdító melegebb időjárás kitünő hatása különösen azokon a részeken látszik meg, a hol bő eső volt, itt természetesen általában termékenyítőleg hatott az összes növényzetre. Sőt a jelzett megfelelő időjárás következtében néhol annyira megjavult a termés, hogy az erőteljes bokrosodás folytán a vetés egy részének megdőlésétől már most félnek a gazdák. Viszont azokon az országrészekon, a hol csak szórványosan voltak kisebb esőzések, a vetés fejlődése most sem teljes, a mennyiben a már említett

tulságos sok gaz és acat kezdi tűnőni a ritkábban fejlődött őszi, sőt néhol a tavaszi és bár folyik az acatolás mindenfelé, a növényzet (különösen az őszi buza) megfelelő fejlődését mindenki csak a rég óhajtott kielégítő esőtől várja.

Legjobban panaszzolják az eső hiányát a nagy Alföld sík medenczéjében. A száraz, részben igen meleg időjárás kitünő hatással volt a szőlőre és a szépen levirágozott gyümölcsfélére, csak hogy a gyümölcsfákat pusztító hernyóféle és cserebogár sokaságának nyoma mindenfelé meglátszik és éppen e miatt a kitünőnek jelzett gyümölcstermés aligha fog megvalósulni. A hernyózás és a cserebogár felületes irtása következtében előreláthatólag tehát nagyon sok gyümölcs le fog hullani.

A szőlőkön többnyire látható kedvező fejlődés szép reményekre jogosít, némely helyütt, így a homokosabb részeken a fejlődés nem egészen kifogástalan.

Az őszi buzavetés, a mely szárba kezd hajtani, meglehetősen javult ugyan, mindazonáltal sok helyütt még mindig eléggé gyöngye, sovány és ritka. Ez okból a gaz és acat is igen átnötte a vetést, különösen az Alföldön, főleg a Tisza és Maros mentén.

Az őszi rozsvetés már kikalászolt, minthogy ezek között is elég sok a ritke fejlődésű vetés, legfeljebb közepeszerűnek nevezhető, bár a rozs kalásza többnyire szép és eléggé nagy is.

Az őszi árpa és őszi repce különbözően fejlődik, helyenkint eléggé szép ugyan az őszi árpa, mindazonáltal sok a ritka. A repce nagyobbára már elvirágozott és hüvelyesedik, csak hogy féreg károsítja a különben is meglehetősen ritkán álló vetést. A tavaszi kalászkok eléggé jók, kivéve az Alföld és a Duna jobb partjának némely részét, a hol már ezek is nagyon óhajtják az esőt; a kapás növények jól kelnek.

**A király** erős náthát szerzett magának, szombat óta bizony nem jól érzi magát, éppen ezért a kihallgatásokat nem tartja meg, de az irodába feljár és dolgozik is. E hónapban többféle jubiláris ünnepség van tervben, azokat a király kívánságára szűkebbre szabják, csak az iskolás gyermekek hódolati felvonulását tartották meg csütörtökön teljes

pompával. A királynak láthatólag jól esett a kicsinyek öröme és közülök egyikkel-másikkal hosszabban is eltársalgott.

**Uj nemesek.** Bernát Istvánnak, az Országos Magyar Gazdaszövetség igazgatójának és Rubinek Gyulának, az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatójának a király magyar nemességet ajándékozott jutalmul azért a munkáért, mit a magyar gazdák érdekében évek óta folytatnak. Az új nemeseket most nagyban ünneplik az országban.

**A szent Imre-kollegium** egyszerű, de praktikus új palotáját mult vasárnap avatták fel és nyitották meg. József királyi herceg a feleségével és Apponyi Albert gróf vallás- és közoktatásügyi miniszter tették ezt meg, miután ennek előtte Kohl Medárd püspök felszentelte az épületet, és helyiségeit. A fehérvári országuton, igen jó helyen épült az új diákolthoz, mely jó levegőben dus és a híd révén elég közel van a város szívéhez. Van tehát már otthonunk a katolikus tanulóknak Budában, nem kell a sok veszélylyel járó szobauraság keserves jármában nyögniök.

**A fiumei botrány** dolgában vizsgálatot vezetett a belügyminiszter és miután úgy találta, hogy a magyar újságnak, a Tengerpartnak munkatársa vétkesen idézte elő a villongást, mert otromba módon kipellngérezte a fiumei asszonyok és lányok bncsületét, elégtételt adott a város polgárságának és Fodor Oszkár tintahóst meg a Murai Jenő nevű újságkiadót a városból eltávolította.

**Budapest kölcsöne.** A székesfőváros elhalasztotta őszi a pénzkölcsönzést, mert most nem is nagyon szorul rá és mert azt reméli, hogy őszi olcsóbban kapja. Ha csak valami rendkívüli bonyodalom nem esik, őszi a kamatláb Európában és Amerikában nagyon le fog szállani.

**Az elhagyott gyermekekért,** kikért az állam felelős, a belügyminiszter most országosan tenni akar valamit. Budapest már megkapta a maga leczkéjét, következnek majd sorban a vidéki városok is. Harag és szigor jellemzi ezt a leiratot. A belügyminiszter megőrjja a fővárost, hogy semmit sem tesz a szegény gyermekekért, még annyit se, hogy az állami menhelyre adná őket. Meghagyja, hogy a hatóság kutassa ki, melyik gyermek nélkülözi a tisztességes otthon és a nevelés áldásait, vagy melyik

szenvéd a tulajdon édes szüleitől kinzást, azokat hamarosan vegye oltalmába. Ha ezentul is találni fog csavargó és züllő gyermekeket az utcákon, szigorúan fogja büntetni a hanyag városi hivatalnokokat.

**A Vörösmarty-szobor** leleplezésére nagy bankészül Budapest; vasárnap történik az meg; sok vidéki és külföldi iskola meg egylet hoz koszorút a Szózat költőjének szobrára. A királyt József kir. herceggel fogja képviselni az ünnepségen.

**A nagy csaták emléke.** A kápolnai csata évfordulóját az idén is megünnepelték; csütörtökön délelőtt misét mondott Sebestyén Ferencz volt negyvennyolcas honvédpap, délután pedig ünnepi beszédet tartott Maczki Emil, a kerület új képviselője. — Budavár ostromának évfordulóját is e napon ünnepelték az aggharczosok, kik misére gyűltek össze a vér-kápolnába, azután lakomára voltak hivatalosak.

**Százket éves ember.** Munkács város legidősebb polgára, Maruszinecz László gazdálkodó, százket éves korában végső elgyengülésben meghalt e hónap 16-án. Utolsó napjait frissen és világos fővel járt családja körében.

**Az erkölcs Berlinben.** A német főváros romlott erkölcsi viszonyai kezdik már megdöbbeneni a jobb észűieket és most minden kerületben erkölcsnemesítő társulatokat alakítanak. A kormány közbelépését nem tartják kívánatosnak, hanem a jó emberek közös munkájától remélnék több sikert.

**Életmentés.** Porto-Ré kikötő partján egy négy éves fiucska a tengerbe zuhant. Már-már halálra vált, mikor egy Kreiszel nevű sorhajó-zászlós utolérte és uszva a bárkáig segítette. Ez már a negyedik emberélet, melyet a zászlós bátorságával és lélekjelenlétével kiragad a halál torkából.

**Képviselők pörei.** Ivánk Milán dr. ellen hat ízben elkövetett izgatásért emelt vádat az ügyész; a bazini választások idején követte el az állam és nemzet ellen való bűnököt. Végtárgyalása július 9-én

lesz Pozsonyban. Szkicsák Ferencz mult évben Jablonkán izgatott egy népgyűlésen a magyar hatóság ellen. Bűnét jövő hónapban tárgyalják. — Vlád Aurél feleségével és édes anyjával együtt kerül a vádlottak padjára, mert a bábolnai iskolában a vizsgálaton izgattak a magyar nyelv ellen és a fiukat arra biztatták, hogy a tanító magyar kérdéseire oláhul válaszoljanak. Ellenük május 27-én jár el a dévai törvényszék.

**A dán király Sopronban.** Frigyes dán király e héten Sopronban járt, mely város kedves neki még abból az időből, mikor testvére ott lakott. A király betért egy Bergmann nevű nyolczvan éves üveges boltjába, kit régen barátságába fogadott és személyesen tüzte mellére a rendjelet, mit neki hozott.

**Hogyan vallat a rendőr.** Neumarkban egy Zaszara nevű cseh munkást azzal vádolták, hogy megölte a lakásadóját és nejét. A rendőrségen három napig folyton faggatták, hogy beismerésre bírják. Ez idő alatt soha se engedték leülni vagy feküdni, még kevésbé aludni, hanem folyton sétáltatták és így kérdezték. A szerencsétlen és agyonkínzott ember végre magára vállalta a nagy bünt, hogy kinzói elől meneküljön.

**A budapesti gázgyár** megváltását a tanács elhatározta és 1910-ben át is akarja venni házi kezelésbe a város világitását okvetlenül, mert ebből nagy hasznot remél még akkor is, ha a mainál sokkal olcsóbb áron adja a légszeszt.

**Betörőt fogtak álommal.** A távolbalatásnak egyik különös esetéről ad számot egy vidéki olvasónk. E szerint kis fia reggel így szólt:

— Papa, nagyon rosszat álmodtam az éjszaka; láttam, hogy a vásártéri fűszeres-boltot feltörte egy csunya ember és onnan nagy butyuvál ment el.

És azon éjjel igazán kirabolták a vásártéri fűszeres boltját. Az apa elmondta a dolgot a rendőrkapitánynak, ki annyira izgatott lett a hír hallatára, hogy azonnal elment

és kihallgatta a kis fiut. Hát aztán milyen volt az a betörő? — kérde tőle.

— Vörös volt a haja meg a szakála, rongyos volt a ruhája.

— Megismernéd, ha láthatnád?

— Meg tudnám mutatni.

A főkapitány legott összefogdos-tatta a csavargókat, azután szembesítette azokat a kis fiuval. A kis fiu egész biztossággal rámutatott az egyikre, hogy ez volt a gonosz-tevő. A csavargót annyira megijesztette a fiu ujja mutatása, hogy legott bevallotta tettét és megmondta az orgazdját, kinél meg is lelték a lopott holmit.

**A branyicskai dinamit.** Tavaly júliusban hat dinamitbombát tett Nedelkovics Péter a branyicskai hidra, melyeket aztán fel is robbantott a gyorsvonat. Megrongálódott a pálya, mélységbe zuhant a hid, de szerencsére mindez pár pillanattal később következett be, mint a vonat átrobogott, mert különben a vonat utasai közül senki sem maradt volna életben. Nedelkovics ezt a borzasztó tettet boszszuból hajtotta végre, mert hogy ő bérelte a tájon az egyetlen révet, de mióta a hid megnyit, senki se szorult rá, hanem gyalogosan járt. A hosszas pert most fejezte be a királyi kuria, mely Nedelkovicsot és Vandelli Lajos olasz kőművessegédet, a ki a dinamitot lopta és lerakta Nedelkovics kedvéért, hat év fegyházra ítélte. — Ugyancsak hat év fegyház lett büntetése Bódi László cigányprimásnak, a ki Gyurkovics József gazdát Maglódon beretvával megölte.

**Pánszláv himnusz.** A turóczen-szent-mártoni iskolaszék elnökének, Skravina ev. lelkésznek izgatására a felvidéki iskolákban mindenhol megtagadják a Kölcsey himnuszát, melynek szavai Istentől áldást kérnek a magyarra. A helyett a pánszlávok odafönn új himnuszot hoznak forgalomba, melyet felnöttek és gyermekek már is buzgón énekelnek. Ennek az ocsmány dálnak ilyen szövege van: »Nincs menyország, se pokol, a hit csupa mese. A pap maga is mondja, hogy hazugság, a mit ne-

### Parezellázások jutányos és gyors kereszttulvitele.

A „Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete“ üzletmüködési köre kiterjed a parcellázások lebonyolítására és az e célra szóló kölcsönök adására. Az intézet rendeltetése kizár minden nyereszkezdést, miért is maga parcellázási célokra birtokot nem vásárol, hanem kívánatra elvállalja méltányos munkadíj ellenében a parcellázások teljes (jogi, telekkönyvi és mérnöki) lebonyolítását s e célra megbízottját helyszínére kiküldi, ki az összes teendőket ellátásáról a helyi kívánalmaknak megfelelően gondosko-

dik. Parcellázási célokra az intézet előnyös feltételei kölcsön öket engedélyez, melyekről szóló prospektust az igazgatóság (Budapest, V. Géza-utca 2.) készségesen küld. Az intézet közremüködésének előnyei. 1. A lebonyolítás olcsósága. 2. Az intézet nyereség részesedést nem igényel, a vevők ugyanazon az áron kapják a földet, a hogy az eladó eladja. 3. A vevők s eladók a parcellázás minden gondjától megszabadulnak. 4. Eladó egyszerre egy összegben kapja a vételárat. 5. Egyetlenleges felelősség nincsen. 6. Az összes költségek előlegeztettek. Az intézet által engedélyezett parcellázási kölcsönök előnyei: 1. A járadék utólag fizetendő. 2. Kölcsönök már 300 koronától adhatók. 3. Az egyik módozatú kölcsön teljes készpénzzel fizetetik ki. 4. Közjegyzői okirat nem szükséges, csupán az olcsó közjegyzői hitelesítés. 5. A kölcsön az intézet által fel nem mondható.

künk prédikált eddig. Ott a hazánk, a hol telefalhatjuk magunkat. Mi is szeretjük a jó zsiros pecsenyét. — A ki nem dolgozik, az dögöljön meg; meg fogjuk ölni az urakat, mint télen a hizott sertést. Ha majd a földesurak kidöglenek, szebb jövő virrad a szegény árva tóra... Ébredj szegénység! urak, papok reszkessetek!

**Meggyilkolt sikkasztó.** Münchenben egy Michelisz nevű ember elsikkasztott gazdájától 38 ezer márkát, azután kerekét oldott és a magyarországi Lipik fürdőbe szökött, hol pazarul költekezett. Egy szállóba vett lakást, hol azután harmadnapra hirtelen meghalt. Mire a csendőrök érte jöttek, már kihült és csak 1300 koronát találtak nála. Hát eltemették. Utóbb kiderült, hogy a sikkasztót Pavlicsek szállodás és a felesége ölték el méreggel és azok rabolták ki. Most ezek foglyok. Az átkos pénz így fakaszt egy bünt a más nyomába!

**Czigányok gonoszága.** A rémes dánosi gyilkosság még nincs megítélve. A bíróság még nem tudott elkészülni a kérdésekkel, miket az esküdtszék elé terjeszsen. Ítélet ilyenformán csak a jövő hétre várható. — Bajt azonban már újat is csinálnak a kóbor cigányok és megint rablógyilkosságot követtek el. Pénteken Popa Vesra Nikoláj gazdag nagyváradai disznókalmár holttestét találta meg egy csendőr az erdőben. A gyilkosságot a tizenhét éves Kovács János és a csuda szép Mikola Klára követte el, mind a kettő egy cigánykaraván tagjai. A csendőrség elfogta a gonoszokat, kik hosszas faggatás után elmondották, hogy a disznókalmárnak nagyon megtetszett a cigányasszony, kinek kedviért utánok ment az erdőbe, hol aztán a lesben álló Kovács János egy fejszével kettéhasította fejét, azután közös erővel kifosztották a halott zsebeit, magukhoz vették pénzét és értékeit, megszöktek a tett színhelyéről. — Csütörtök délelőtt egy másik cigánykaraván megtámadta Hasag községben a postaszolgát, mikor Ladamosról elhozta a postát. Az egyik cigány lelőtte, a másik doronggal leütötte, aztán kirabolták. A lövést meghallotta egy vasuti őr, ki nyomban csendőrökért telefonált. Azok el is fogták a karavánnak mind a nyolcz tagját, kiknél még érintetlenül megtalálták a postai zsákot. A postaszolga a nagyszombeni kórházban haldoklik.

## A Szent-István-Társulat közgyűlése.

Ötvennegyedik évi közgyűlését tartotta a magyar katolicizmus érdekes egyesülete, a Szent-István-Társulat Hornig Károly báró veszprémi püspök vezetése alatt. Ezuttal is megjelentek a katolicizmus vezérémberei, Apponyi miniszter levéllel mentette ki magát távolmaradásáért.

Hornig Károly báró elnöki megnyitó beszédében a keresztényellenes irányzatosság terrorizmusáról szolt, mely kilátástalan, mert a társadalmat igazgató, meg nem változtatható tényezők és viszonyok örökké lehetlenné tették és teszik bizonyos utopisztikus álmok teljesülését. A terrorizmus eszközei közé tartozik az is, hogy a népet a katolikus egyház tanai s e tanok szolgálai ellen fanatizálják. De ez csak addig sikerülhet nekik, míg az igazság szava meg nem semmisíti a hazugság szavát. A keresztény eszmének még sok küzdelmen kell keresztülmennie s ezért csüggedetlenül kell munkálkodnia a vad lárma ellenében is.

Ezután Giesswein Sándor országgyűlési képviselő terjesztette elő elnöki jelentését, mely a tudomány terén jelentkező gyakorlati irány és a tudományos képzettség összeegyeztetését vette témájául. Emlékeztetett reá, hogy a társulat tudományos és irodalmi osztálya szociális bizottságot alkotott, melynek feladata lesz a szociális tudományoknak keresztény szempontból való ápolása. Jelentette, hogy a társulat tagjainak száma most már csaknem a tizenhatezret éri el. De ez a szám is megszegyenítően csekély pl. a Szent Adalbert-Egylet 19.000 tagjához képest, kik tudvalevőleg tótok.

Végül Erdősi Károly igazgatói jelentése nyújtott képet a lefolyt esztendő sokirányú működéséről. Az 1907. évi zárószámadások és vagyonmérleg jóváhagyása s az 1908. évi költségvetés elfogadása után a közgyűlés a következő új tagokkal egészítette ki az igazgató-választmányt: Szentiványi Károly, Walter Gyula dr., Pacséry Károly dr. és Zboray Miklós dr.

## A schönbrunni kastély.

Négy héttel ezelőtt bemutattuk királyunk bécsi székházát; kifejtettük okát annak, hogy királyunk másik koronája folytán és azért, mert aggkora miatt már igen ritkán hagyja el Bécsset, miért fontos ránk nézve uralkodónk bécsi háza is. Mert bizony annak falai közül nagyon nagyon sok esetben döntődik el a magyar politika sorsa. Hasonló okból érdekes ránk nézve a schönbrunni kastély is, melyben az öreg királyunk jobbadán időz, többször, mint magában Bécsben.

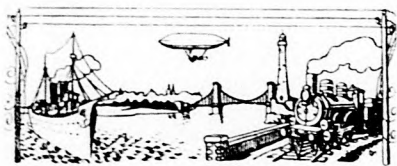
És mert az évezredes alkotmánynyal szemben mindinkább új gyakorlat fejlődik ki az által, hogy a kormányok mindenkor csak előzetes királyi jóváhagyással terjeszti elő a törvényjavaslatokat, tehát királyunk ma nemcsak mint a törvényhozás harmadik és egyenrangú faktora érvenyesíti a jogát, hanem már eleve is él a vétő jogával, (mert ugyan melyik kormány bátorzkodnék a királylyal szemben is fentartani nézetét?) — az osztrák császár házai mind nagyobb szerepet játszanak a magyar történelemben. A magyar király legtöbbször nem Budán tárgyal magyar minisztereivel, hanem felhívhatja őket magához Bécsbe — Schönbrunnba és ott osztja ki a parancsokat, mik ellen aztán nincsen apelláta!

Schönbrunn nem külön városrész, hanem a császári városnak egyik (a XIII.) kerülete, másképp Hiczing nevet visel. A kastélyt I. Lipót korában kezdték építeni és Mária Terézia uralma alatt 1750-ben lett kész. 1441 terem és szoba van benne, mik közül legtagasabb a szertartás-terem; szebb részeit a kápolna, a vendégszobák és a királyi magánlakás képezik. A kastélyt 192 hektár területű kert fogja körül, melyben gyönyörű fasorok, művészi kutak, szobrok találhatók; egy része állatkert, mely gazdagságát tekintve a világ valamennyi ilyen alkotásával vetélkedik; másik része botanikus kert, mely tudományos becsével felülmul sokat.

Nevezetes történelmi mozzanatok estek meg e kastély falai közt. 1805. december 26-án itt nyert megerősítést a pozsonyi békekötés. A nagy Napoleon is meglakta, innen küldte azt a kiáltványt a magyar nemzethez, melyben felszólítja a nemességet, hogy tagadja meg a Habsburg házat és éljen újra a szabad király választás jogával. Itt lakott Napoleon akkor is, mikor I. Ferencz királyunk lányát, Mária-Lujzát feleségül vette

és itt irták alá a házasság nyomában létrejött 1809-iki békét, mely véget vetett a francia-osztrák háborúnak. Ez mind a Mária Terézia kedvenc kék szobájában történt és ugyancsak abban a szobában hunyta le szemét Napoleonnak egyetlen fia, kit a világhódító bukása után a nagyapja vett magához és miután Metternich nevelése alá adta, gondskodás történt arról is, hogy minden napoleoni hagyományt gondosan eltitkoljanak előle, míg azután a melle betegsége korán sirba nem vitte a sasnak fiát.

Ma csend van a kastély falai közt; öreg királyunk vonakodik minden ünnepségtől és az egykori híres schönbrunni mulatságok helyett csendes uralkodói munka történik itt, mit nem zavar meg más, mint sajnos, sokszor a kamarilla álnok aknamunkája.



## NÉPEK, NEMZETEK.

**Forrongás Boszniában.** Banjaluka környékén és Herzegovinában ezirrel terjesztenek izgató röpiratokat, mik a népet felkelésre biztatják az osztrák-magyar monarchia ellen. Kivált a szerbek mozgolódnak hevesen. Az izgatás munkáját Zágrábból intézik és a horvát képviselők részesei a bűnös manipulációknak.

**Portugália dolgai.** Erős pártja van Liszabonban az alkotmány megváltoztatásának; kivált arra törekcsenek, hogy jövőben a diktatura váljék lehetővé. A király ellenzi az alkotmány változtatását, mert nézete szerint a mostani alkotmánnyal is lehet jól és boldogítóan kormányozni a népet, sőt ma se engedi az alkotmány a diktaturát. — A folyó év költségvetését rendkívüli takarékoszággal állították össze Portugáliában. A bevételt 70, a kiadást 72 millió milreesben állapították meg (egy milrees 5 korona 33 fillér). Ugy a bevételnél, mint a kiadásnál 22% az apadás. Kisebb az adó, kisebb bélyegilletéket szabnak meg és sok hivatali állást szüntetnek meg a takarékcság kedviért. Az ország nyugalma mindjobban megszilárdul, bár még mindig vannak forrongó vidékek és a köztársasági párt mindenfelé szívesen szervezkedik.

**Uralkodók találkozója.** Vilmos német császár a jövő héten utazásra készül megint és találkozni fog a dán, a norvég királlyal, valamint az orosz cárral is. A németek császára büszkén hirdeti, hogy ő maga intézi országának politikáját, de sőt egész Európáét is, ehhez kellene neki az utazások és a találkozások.

**Lázadás Kinában.** A déli tartományokból aggasztó hírek érkeznek. A forradalmárok elfoglalták a Menese várat és megverték a császári hadsereget. Hatalmukba kerítették a vasutakat és a személyzetet kényszerítették, hogy csak nekik szolgáljanak. A mozgalom egyre nő. Most már Nankai ellen fordulnak, melynek prefektusa és katonai parancsnoka megfutott előlük. Az alkirály segítséget kért a császártól, de a nagy távolság miatt nem kaphat rendes katonaságot, a népfelkelőket pedig nem merik táborba szólitani, mert félnek, hogy azok is ellenük fordítják a kezükbe adott fegyvert.

**Az angol nők jogai.** Nagyszámu küldöttség járult az új angol miniszterelnökhöz, mely szavazati jogot kért az asszonyoknak. Asquith olyan nyilatkozatot adott, melyből sokat ígérnek maguknak a feministák. Ugyanis azt mondta, terjesszenek eléje törvénytervezetet a nők választói jogáról és ő hajlandó azt a parlament elé adni még ez évben.

**A késelések ellen.** A római képviselői kamara elfogadott egy törvény-

javaslatot, mely megtiltja az olaszoknak, hogy vágó és szuró eszközt, kést, tört, beretvát hordjon magánál. Szigorú büntetést szabtak a késelők ellen. A visszaeső bűnösöket állandó rendőri felügyelet alá fogják helyezni. Szó van arról is, hogy a katonaság se viselhesen fegyvert, mikor a városban jár. Ezt jövő hónapban döntenek el, és bár a hadvezetőség nagyon ellenzi az új szabályt, kétségtelen, hogy a kamara eltiltja katonáknak a bajonettet az utcán.

**A mandarin aggodalma.** Mig egyrészt Kina rohamlépésben halad a kultúra útján, Korea addig maradi, hogy szinte kómikus. Most az utóbbi esetről jött hír. Egy vállalkozó vasutat akar építeni, mely Korea fővárosát összeköti a távol keleti határral. Mint-hogy a protekció itt is nagy szerepet játszik, a vállalkozó felkereste a császár egyik rokonát, a legtekintélyesebb mandarint, hogy tervének őt megnyerje. Megmagyarázta a nagy urnak, hogy azt az utat, melyet most hat napi fáradsággal lehet megtenni, a vasuton megtehetik 20 óra alatt az emberek. Ez a magyarázat gondolkodóba ejtette a nagy urat és végre is ezzel a bölcs megfontolással rukkolt ki:

— Azt mondd, hogy hat nap helyett husz óra alatt? De majd mit csinálnak a fennmaradó öt nap és négy óra alatt? Ezt az időt bizonyára csak arra fogják felhasználni az emberek, hogy összeesküdjenek a felesleges császár ellen.

A tervezett vasutból ilyenformán persze nem lett semmi!

**A ló mint gyerekek pajtása.** Angliában a gazdagabb családokban mindinkább elterjed az izlandi törpe ló, mely nem nagyobb mint egy jókorá vadászkutya, és ezt veszik gyermekeik számára játszótársnak. Még a szép szobába is szabad bejárása van a kis lónak és gyakorta a gyerekek mellett hál éjszaka. Persze, a lábát nem vasalják meg.



Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár

a m. k. honvédség, a közöshadsereg, m. k. zeneakadémia, színházak,

Raktár: II. Lánchíd-u. 4.

**LEGNAGYOBB GYÁR ES RAKTÁR.** Ajánlja saját gyárában készült elismert legkiválóbb minőségű vonós-, fuvó- és ütőhangszereit. Teljes zenekarok felszerelése előnyös feltételek mellett, a legjutányosabb árban szállítatik. — **HARMONIKÁK** legjobb erős, elpusztíthatatlan és különleges acélhangokkal — **TÁROGATO** saját találmány, iskolával 35 frttól feljebb.

Képes árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

**STOWASSER J.**

császári és királyi udvari HANGSZERGYÁROS

művészek stb. szállítója

Gyár: II., Öntőház-u. 2.

Kivitel nagyban és kicsinyben.



## A megöregedésről.

Azt szokás mondani, hogy a mi él, az meg is hal. Ha kikerülte az erőszakos halál százféle nemét, mely minden élő lényt fenyeget, akkor meghal természetes uton, erejének fokozatos gyöngülésével, vagy hirtelen kialvásával. Vannak lények, melyek csak néhány percig élnek, mások évezredek viharaival dacolnak. Már a régmúlt idők tudósai is észrevették, hogy állatok és növények közt mily mekkora különbségek állnak fenn e szempontból és tanulmány tárgyává tették: mi szabja meg az élet különböző tartamát az egyes fajknál.

Rég ismeretes tétel, hogy a nagy testű állat sokkal tovább él, mint a kis termetű. Az elefánt, a czethal több száz évig él, a ló és a medve elérheti a 40—50 évet, az oroszlán 35, a vaddisznó 25, a juh 15, a róka 14, a nyul 10, az egér hat éves lehet. A nagyságnak ezen érvényesülése azonban nem elvitázhatlan szabály.

Az elefántnak 200 éves korát elérheti a csuka és a harcsa is, az ökölnyi tengeri halacska, az anemone idősebb lehet a lónál. A sas keselyű 100 éves is lehet, pedig teste sulya a rókaéval, nagyobb nyulával egyenlő. A holló is elél egy századot, pedig teste a mókuséval egyenlő és az csak hat évet él meg. S viszont az egér is 6 évig él, holló jelentékenyen kisebb a mókusnál.

A nagyság tehát nem irányadó, azért figyelembe kell venni az életfejlődésre szükséges időt. Az elefánt még 24 éves korában is gyerek, az egér pedig már pár hét alatt anyányi. Természetes, hogy az óriási állatok-

nak több idő kell a teljes kifejlődéshez, mint a kicsinyeknek.

Még a testnek belső szerkezete se ad igazságos bizonyosságot az élettartamról. Mert bár igaz, hogy a legegyszerűbb állatok, melyek szabad szemmel alig fedezhetők fel, az ázalagok és élősdiek csak nagyon kevés ideig élnek, de például a méheknek azt tapasztaljuk, hogy ugyanazon szerkezetű a him, mint a nőtény, mégis a him csak néhány hétig él, a nőtény azonban évekig. Némely lepkefaj nőténye csak pár napig vagy óráig él. Szárnya sincs, táplálkozni sem bír, csak éppen hogy petéit lerakja, azzal vége. Ellenben a himje egész nyáron át röpköd.

— Ilyen a tiszavirág is, mely szintén nem táplálkozik, csak éppen utódot ad és kimul hirtelen. Ime, vannak állatok, melyeknek életében éppen nincsen öregedés, hanem csak hirtelen halál.

Ellenben a melyik állatfajnak utódját nevelni és gondozni kell, az tovább is él. Még számításba kell vennünk, hogy nem minden megszületett utód éri meg a kifejlődött-ség korát, mert rendkívül számtalan veszedelem fenyegeti megmaradását. Ezért válik érthetővé, pl. a madarak hosszú élete. A kis éneklő madarak is élnek 18—20 évig; a kakuk 35, a tyuk 15, a galamb 10, a fázán 15 éves kort is elérhet. A legtöbb tengeri madár, aztán a papagály és a vércse bizton átél két emberöltőt. Nagyságukhoz, gyors fejlődésükhöz képest hosszú ez az életkor. De ha figyelembe vesszük, mily nehezen nevelnek utódot, mindjárt megértjük, mért adott nekik a Teremtő ilyen szívós életet. Repülő életmódjuk kizárja, hogy egyszerre sok utódot neveljenek. Az az egy-két tojás,

melyet évente fészükbe raknak, sokszor éveken át is ismétlődve elpusztul és csak nagy ritkán sikerül a költés. És a gyámoltalan kicsinyek közt mennyi pusztítást visz véghez az ellenség, a hideg és az éhség. Átlagos megfigyelés alapján mondható, hogy a kőszáli sasnak, mely évente két tojást rak, csak minden ötvenedik évben sikerül egy pár fiókát felnevelni. A nem sokat repülő, élelmüket könnyen szerző madarak, mint a tyuk, a fázán, a galamb, sűrűbben rakja tojásait, többet is kikölt, nem is él oly sokáig, mint a sas.

Az emlősöknél is úgy tapasztaljuk, hogy anagy vadak lassan szaporodnak, ellenben a kicsinyek gyorsan. Gyorsan is pusztulnak el.

Azt mondhatjuk tehát, hogy a Gondviselés elrendezésében hosszú élet azon állatoknak jutott, melyek lassan szaporodnak és sok veszéllyel küzdenek. Ellenben a gyorsan szaporodó és gyorsan is fejlődő állatok élete rövidre van szabva.

## A haldoklók hallása.

Orvosi tapasztalat mondja, hogy legtovább az ember hallóérzéke tart ki. Szaglás és izlés mulik ki először, azután a tapintás szűnik, majd a látás; a hallás sokszor még a tetszhalottnál is megvan. Akárhány esetben hallható volt, hogy a tetszhalott mikor magához tért, tisztán emlékezett a hallott beszédre, noha egyébként a csalódiság hasonlított a holthoz.

Erről értekeztek egyik pásztorlevelében dr. Müller Ernő, a lincai püspök és a következő gyakorlati intéseket fűzi hozzá:

1. Ha a beteg még nincs ellátva, bár minden érkeke mulandóban, ne mulasztuk el, a bánat és töredelem fohászait előmondani neki, akkor következzen a feloldozás és az utolsó kenet. Szabad a haldoklót akkor is

A világ legjobb és legerősebb kaszája mégis csak a világhírű

**TRANSWALI KASZA**

és csak az a valódi, a melyen a 3 burvezér védjegy van.

Ne mulassa el hát senki sem már most megrendelni ezen világhírű kaszát az egyedüli árusítójánál

**GRAUER MIHÁLY, MERKUR KIVITELI ÁRUHÁZÁNÁL, KÖBÁNYÁN, Ó-HEGY-UTCZA 8.**



Minden 10 darab után 1 darab ráadás kaszát adok.

Árai ezen világhírű kaszáknak ezek: 8 markos 1 forint 15 kr. 8 és 1/2 markos 1 forint 20 kr. 9-es 1 forint 30 kr. 9 1/2-es 1 forint 35 kr. 10-es 1 forint 40 kr. 11-es 1 forint 60 kr. és 12-es 1 forint 80 kr. A postai díjat én fizetem és 20 darabnál két gyönyörű csataképet is kap minden megrendelő.

feloldozni, ha nem ad választ a kérdésre, hogy bánja-e bűneit; ezt szent Alfonz is tanítja, mert ha kétséges, hogy mit gondolt a beteg ilyenkor, vehetjük inkább az igent, mint a nemet.

2. Ha a beteg már el van látva és a pap jelen van a halálos küzdelemben, akkor is imádkozzuk a hit, remény és szeretet rövid gerjedelmét.

3. Vigasztalásunkat fogjuk rövidre, ne szaporítsuk a szót. Halkan mondjuk és megszakításokkal. Ne nyomuljunk nagyon közel a beteghez, vegyük tekintetbe a megindultságát.

4. Tartózkodjunk arról beszélni, hogy mi lesz a betegünk halála után. A környezetnek is tiltsuk meg az ilyen szeretetlen szavakat.

Nagyon fontos a környezet viselkedése e döntő pillanatban. Ha nincs jelen a pap, vagy nem jöhet elég hamar, vagy ha hirtelen áll be a halálos küzdelem, akkor a környezet adjon minden lehető vallási vigaszt. Hasztalan siránkozás vagy pogányos kiáltozás helyett inkább fohászkodva és erős szívvel szorgoskodjunk elvált betegünk körül, suttogjuk előtte a legszentebb neveket és fohásokot, hogy könnyebbé tegyük számára az utolsó földi pillanatot. Ne felejtjük, hogy halál csak azok számára létezik, kik életben maradnak, a haldokló voltaképp ama pillanatban születik meg örökékválto hazája polgárává!



**Miért teremtette Isten a bort?**

Ezt a kérdést egy jámbor asszony tette föl páter Matthev Theobald kapuczinus atyának, ki tudvaleg ötven évvel ezelőtt Irországban az alkoholelles mozgalmat megindította:

— Ha annyi sok rosszat okoz a bor a világban, ugyan miért is tanította annak titkára Noé pátriarkát a jó Isten?

A kapuczinus páter olyan ember volt, ki nem egyhamar zavarodott meg a fogas kérdések miatt, meg azután tréfás kedélye is volt bőven, hát így válaszolt a jó asszonynak:

— Azért, Ielkém ifiasszony, mert Noé a vizözön alatt annyi embert s állatott látott a vízbe fulladni, hogy megutálta azt a folyadékot és nem

**Magyar királyi államvasutak.**

**Délután**  
A vonatok indulása Budapest nyugoti p. u.-ról.  
Érvényes 1908 május hó 1-től.

vonat szám	óra	perc	hová	vonat szám	óra	perc	hová
102	1 00	kelest.	Wien, Páris, Ostende, London.	6704	12 05	szv.	Czegled, Szolnok
148	5 35	szv.	Rákospala-Ujpest	1104	12 10	szv.	Esztogom
122	5 45	szv.	Ersékújvár	160	12 15	szv.	Rákospala-Ujpest
712	5 50	szv.	Szeged, Szolnok	128	12 25	szv.	Nagyvaros
154	6 00	szv.	Göd	102	12 30	szv.	Dunakeszi-Alag
4102	6 10	szv.	Esztogom	4114	12 35	szv.	Piliscsaba
502	6 40	szv.	Lajosmizse, Keskemet	164	12 40	szv.	Párkány-Nána
150	6 45	szv.	Rákospala-Ujpest	4105	12 45	szv.	Rákospala-Ujpest
1404	7 00	szv.	Szolnok, Czegled	108	12 50	szv.	Wien, Páris
104	7 05	szv.	Wien	704	12 55	szv.	Bukarest, Bázias
154	8 00	szv.	Dunakeszi-Alag	720	13 05	szv.	Czegled
712	8 20	szv.	Temesvár, Káposztás, Házias	5004	13 10	szv.	Lajosmizse, Keskemet
134	8 45	szv.	Nagyvaros	164	13 15	szv.	Rákospala-Ujpest
4112	9 05	szv.	Piliscsaba	130	13 20	szv.	Nagyvaros
116	9 20	szv.	Wien, Berlin	716	13 30	szv.	Szeged
168	9 25	szv.	Rákospala-Ujpest	108	13 35	szv.	Wien
708	9 40	szv.	Bukarest, Bázias	500	13 40	szv.	Szob
5608	11 15	szv.	Lajosmizse, Keskemet	168	13 45	szv.	Nagyvaros
136	11 25	szv.	Rákospala-Ujpest	124	13 50	szv.	Párkány-Nána
6704	11 35	szv.	Nagyvaros, Czegled	722	13 55	szv.	Czegled

**A vonatok indulása Buda-Császárfürdőről**

4004	6 00	szv.	Esztogom	4004	12 03	szv.	Esztogom
4012	8 44	szv.	Piliscsaba	4014	13 35	szv.	Piliscsaba
				4006	2 11	szv.	Esztogom
				4008	6 30	szv.	Esztogom
				4010	8 22	szv.	Esztogom

**Délután**  
A vonatok érkezése Budapest nyugoti p. u.-ra.  
Érvényes 1908 május hó 1-től.

vonat szám	óra	perc	honnan	vonat szám	óra	perc	honnan
701	12 30	kelest.	Konstantinápoly, Bukareszt	157	12 05	szv.	Rákospala-Ujpest
143	4 08	szv.	Rákospala-Ujpest	158	12 35	szv.	Nagyvaros
145	5 25	szv.	Dunakeszi-Alag	703	1 30	szv.	Bukarest, Bázias
721	5 30	szv.	Czegled	103	1 40	szv.	Páris, Wien
721a	5 45	szv.	Czegled	161	1 25	szv.	Dunakeszi-Alag
4101	5 50	szv.	Esztogom	163	3 00	szv.	Rákospala-Ujpest
1109	6 00	szv.	Nagyvaros	5007	3 20	szv.	Keskemet, Lajosmizse
4505	6 10	szv.	Lajosmizse	6507	3 20	szv.	Rákospala-Ujpest
147	6 15	szv.	Rákospala-Ujpest	163a	4 00	szv.	Rákospala-Ujpest
6701	6 20	szv.	Szolnok, Czegled	6703	4 05	szv.	Szolnok, Czegled
1407	6 25	szv.	Berlin, Zsolna	127	4 10	szv.	Nagyvaros
417	7 16	szv.	Párkány-Nána	4307	5 00	szv.	Esztogom
709	7 15	szv.	Bukarest, Bázias	5007	5 30	szv.	Ersékújvár
709a	7 25	szv.	Bázias	165	5 35	szv.	Rákospala-Ujpest
709b	7 35	szv.	Czegled	155	5 45	szv.	Nagyvaros
149	7 30	szv.	Rákospala-Ujpest	115	5 55	szv.	Wien, Berlin
4108	7 40	szv.	Esztogom	707	6 35	szv.	Bukarest, Bázias
117	7 45	szv.	Páris, Wien	167	7 00	szv.	Rákospala-Ujpest
6501	7 50	szv.	Keskemet, Lajosmizse	105	7 10	szv.	Wien
151	7 55	szv.	Göd	711	7 35	szv.	Temesvár, Bázias
131	8 10	szv.	Nagyvaros	117	8 20	szv.	Piliscsaba
713	8 20	szv.	Kiskőrös	169	8 35	szv.	Dunakeszi-Alag
123	8 45	szv.	Párkány-Nána	125	8 50	szv.	Párkány-Nána
163	9 10	szv.	Dunakeszi-Alag	107	9 05	szv.	Wien
705	9 20	szv.	Szeged	714a	9 20	szv.	Szolnok, Czegled
1403	9 30	szv.	Berlin, Zsolna	4109	9 35	szv.	Esztogom
4105	9 35	szv.	Pozsony	6509	9 35	szv.	Keskemet, Lajosmizse
155	10 20	szv.	Rákospala-Ujpest	1405	9 45	szv.	Berlin, Zsolna
715	10 40	szv.	Szeged	4118	10 15	szv.	Dunakeszi-Alag
119	10 55	szv.	Galánta	1419	10 20	szv.	Piliscsaba

**A vonatok érkezése Buda-Császárfürdőbe.**

4001	5 53	szv.	Esztogom	4007	5 17	szv.	Esztogom
4003	7 45	szv.	Esztogom	4011	2 21	szv.	Piliscsaba
4005	10 04	szv.	Esztogom	4009	8 31	szv.	Esztogom
				4013	10 24	szv.	Piliscsaba

**Délután**  
A vonatok indulása Budapest keleti p. u.-ról.  
Érvényes 1908 május hó 1-től.

vonat szám	óra	perc	hová	vonat szám	óra	perc	hová
318	6 00	szv.	Hatvan	610	12 20	szv.	Arad, Tóvis
28	6 25	szv.	Nagykanizsa, Triest	8	12 30	szv.	Szombathely, Wien
1502	6 50	szv.	Kassa, Csorba	310	12 30	szv.	Hatvan
1002	7 00	szv.	Páris, Béreghy	322	1 25	szv.	Gödöllő
702	7 05	szv.	Rutka	1304	1 40	szv.	Fehérgyarmat, Munkács
906	7 10	szv.	Újvidék, Belgrad	1004	1 50	szv.	Kassa, Foprad-Felka
604	7 20	szv.	Nagyvárad, Tóvis, Brassó	912	1 55	szv.	Szalóka, Borsabod
1302	7 25	szv.	Triest	602	2 00	szv.	Arad, Bukarest
10	7 30	szv.	Wien, Graz, Sopron	4	2 05	szv.	Wien, Páris
402	7 35	szv.	Kassa, Lemberg	404	2 15	szv.	Kassa, Lemberg
820	7 40	szv.	Gödöllő	504	2 25	szv.	Kolozsvár, Tóvis
908	7 45	szv.	Belgrad, Bród	504	2 25	szv.	Státnár-Németi
606	8 00	szv.	Arad, Brassó	22	2 25	szv.	Bicske
1508	8 10	szv.	Kassa, Csorba	312	2 30	szv.	Hatvan, Szerencs
1008	8 20	szv.	Pécs, Fiume	510	2 40	szv.	Szolnok
506	8 20	szv.	Kolozsvár, Brassó	26	2 40	szv.	Bicske, Borsabod
408	8 30	szv.	Munkács, Maramaros	1902	2 55	szv.	Gyékényes
1708	9 00	szv.	Maramaros	904	3 20	szv.	Borsabod, Belgrad, Konstantinápoly
306	9 15	szv.	Rutka, Berlin	1022	3 25	szv.	Paks
944	11 15	szv.	Kiskőrös	304	3 30	szv.	Rutka, Berlin
				324	3 30	szv.	Gödöllő
				1004	4 10	szv.	Járák, Fiume, Roma
				16	4 30	szv.	Munkács
				18	4 30	szv.	Komárom
				6	5 15	szv.	Győr, Sopron
				326	5 20	szv.	Gödöllő
				514	8 25	szv.	Szolnok
				1510	8 45	szv.	Kassa, Csorba
				1006	9 00	szv.	Fiume, Nizza
				508	9 15	szv.	Bukarest, Stanislau
				1306	9 25	szv.	Fehérgyarmat, Triest
				608	9 30	szv.	Arad, Brassó
				408	9 40	szv.	Lemberg, Kassa
				910	10 10	szv.	Belgrad, Fehérgyarmat
				12	10 30	szv.	Wien, Páris
				1010	10 45	szv.	Fiume, Napoli
				1506	10 45	szv.	Kassa, Csorba, Lemberg
				338	11 10	szv.	Rutka, Szerencs

**A vonatok indulása Budapest Józsefvárosról**

**Délután**  
A vonatok érkezése Budapest keleti p. u.-ra.  
Érvényes 1908 május hó 1-től.

vonat szám	óra	perc	honnan	vonat szám	óra	perc	honnan
513	4 40	szv.	Tápiószecső	321	12 10	szv.	Gödöllő
645	5 00	szv.	Arad, Nagyvárad, Újhegyes	1005	12 15	szv.	Nápoly, Nezza, Roma, Fiume
829	5 10	szv.	Berlin, Rutka	609	12 25	szv.	Tóvis, Arad
306	5 30	szv.	Hatvan	301	12 45	szv.	Püspökhatány
1707	5 45	szv.	Msziget, Stanislau	7	12 50	szv.	Berlin, Rutka
909	6 00	szv.	Belgrad, Fiume	401	1 00	szv.	Szombathely
607	6 05	szv.	Brassó, Arad	903	1 05	szv.	Lemberg, Lencsés
17	6 10	szv.	Komárom	601	1 15	szv.	Konstantinápoly, Bród
11	6 25	szv.	Wien, Triest	1	1 25	szv.	Bukarest, Arad
405	6 35	szv.	Lemberg, Kassa	503	1 40	szv.	Londom, Páris, Wien
1505	6 50	szv.	Maramaros	503	1 40	szv.	Tóvis, Kolozsvár
1911	6 55	szv.	Paks, Bród, Eszék	1901	1 55	szv.	Szatmár-Németi
913	7 10	szv.	Kiskőrös	1501	1 55	szv.	Gyékényes, Eszék
507	7 20	szv.	Brassó, Kolozsvár	1301	2 10	szv.	Pécs, Bród
1307	7 25	szv.	Graz, Fehérgyarmat	315	2 10	szv.	Berlin, Kassa
319d	7 30	szv.	Gödöllő	21	4 15	szv.	Graz, Fehérgyarmat
311	7 40	szv.	Hatvan	323	4 30	szv.	Bicske
304	7 50	szv.	Bukarest, Brassó	15	4 35	szv.	Gödöllő
1003	7 50	szv.	Roma, Fiume	605	4 40	szv.	Győr
1913	8 00	szv.	Bicske	907	6 35	szv.	Brassó, Kolozsvár
1509	8 15	szv.	Csorba, Kassa	325	6 55	szv.	Belgrad, Bród
509	8 20	szv.	Szolnok	3	7 05	szv.	Gödöllő
813	8 45	szv.	Hatvan	305	7 10	szv.	Wien, Graz
1007	9 05	szv.	Fiume, Bród, Pécs	1007	7 25	szv.	Belgrad, Bród
911	9 20	szv.	Győr, Szekesfehérvár	605	7 25	szv.	Belgrad, Bród
911	9 40	szv.	Szalóka	407	8 00	szv.	Wien, Graz, Triest
307	9 50	szv.	Berlin, Rutka	1009	8 15	szv.	Berlin, Rutka
5	10 15	szv.	Sopron, Győr	1705	8 20	szv.	Belgrad, Pécs
37	10 25	szv.	Triest, N-Kamizsa	333	8		

tudta volna inni egy világerő se! Másikat kellett neki adni, hogy szomjan ne vesszen!

Közel jár az igazsághoz ez a találó felelet; de azért csak mértékletesen nyuljunk a boros kancsóhoz, mert az is igaz, hogy akárhány ember a részegeskedés folytán annyira megutálta már a bort, hogy azt sem képes inni.

**KÖZGAZDASÁG.**

**A tejhamisítás büntetése.** A földmivelési miniszter elvi határozatban kimondotta, hogy a visszaeső tejhamisításokért csakis elzárást szabad büntetésnek megszabni, nem pedig pénzbüntetést. Ha a hatóságok mégis pénzbírságot szabnak ki, ő az ítéletet föl fogja oldani és az elzárást ki fogja mondani.

**A felvidék bankjai.** A tótok gazdasági helyzete örvendetesen javul; olyan községek, melyek tíz évvel ezelőtt tönkrementek, ma lassankint visszaszerzik ősi földjeiket. Kivált az Amerikából visszajött tótok nem saj-

nálják a földért a pénzt és ha drágán is, de veszik a parcellákat. Sajnos, hogy aztán nem marad pénzüik marhaállomány beszerzésére és mert máshol kölcsönt nem is kapnának, hát a nemzetiségi bankokra szorulnak, kik aztán nemcsak uzsorásai, hanem politikai gyámjai is lesznek a nyomorékká tett tótnak. Mert nemcsak pénz dolgában, hanem politikai és társadalmi tekintetben is parancsolnak a gyámoltalan atyafinak, ki kénytelen a járszalagon tánczolni, ha tönkre nem akar menni a hirtelen felmondott kölcsönök által. A nemzetiségi bankok ugyanis mindig úgy adják a kölcsönt, hogy felmondható bármikor. Így lesznek ezek a felvidéki nemzetiségi bankok a tótok földesuraivá és a tótok a pénzbárók jobbágyaivá. Az egyébként okos tótok nem látnak át a szítán. Mint a hogyan Madách mondatja Lucziéferrel az Ember tragédiájában: „Ha a nép megszabadul az egyik zsarnoktól, keres magának másikat, mert természete szerint zsarnoki iga nélkül nem kell neki az élet!” A bankok igája igazán zsarnoki.

**Budapesti piaci árak.**

Liszt. Nullás 17.00, egyes 16.80, kettes 16.60, hármas 16.40, négyes 16.10, ötös 15.90, hatos 15.50, hetes 14.90, nyolczas 7.90, F. 680., G. 6.40.

Buza ára e héten alig változott.

Minőség	kilós	Ára 100 kgr.
Tiszavidéki	74	22.95 — 23.35
"	75	23.35 — 23.65
"	77	23.80 — 24.10
Pestvidéki	74	22.80 — 23.20
"	75	23.10 — 23.50
"	76	23.35 — 23.60
"	77	23.55 — 23.80
Bánsági	74	22.70 — 23.10
"	75	23.10 — 23.50
"	77	23.60 — 23.90
Bácskai	74	22.75 — 23.15
"	75	23.15 — 23.50
"	77	23.75 — 24.05
Fejérmegyei	76	23.30 — 23.55
"	77	23.50 — 23.75
Rozs I. rendű	20.10	— 20.40
" középrend.	19.80	— 20.10
Árpa takarm. I.	13.50	— 13.80
" II.	13.10	— 13.50
Köles . . . . .	10.—	— 10.50
Zab I. rendű . .	14.80	— 15.20
" II. " . . . .	14.—	— 14.80
Tengeri (belföldi)	13.10	— 13.30

Repcze névleg 35.60 korona.  
Disznózsir 100 kg 1.35 K., szalonna 1.08 és 1.16 korona közt.

**Gazdáknak kiválóan fontos ! !**



Jövedelmüket a mesterséges **Baromji-tenyésztés** által tetemesen növelhetik. E célra **legjobb a szab. PARTMANN-féle CSIBE KELTŐ és NEVELŐGÉPEK**, mert **kezelésük egyszerű, hatásuk biztos, olcsók, tartósak.**

Arjegyzékkel és utasítással készséggel szolgál a feltaláló és készítő:

**PARTMANN JÓZSEF BUDAPEST, V., VÁCI-ÚT 192.**

**KÉRJE INGYEN**



és bérmentve nagy képes magyar főárjegyzékemet 3000-nél több ábrával mindenemű nikkelt-, ezüst- és aranyórakról, valamint mindennemű szolid arany és ezüst-árúkról, hangszerekről, aczél és borárukról stb. eredeti gyári árban.

Nikkelt remontoir óra	— — —	K 3.—
System Roskopf patent óra	— — —	K 4.—
Svájci eredeti system Rosk. pat.	— — —	K 5.—
Bejegyz. Sas Rosk. nikk. rem. óra	— — —	K 7.—
Ezüst rem. óra „Glória” művel	— — —	K 8.40
Ezüst rem. óra dupla fedéllel	— — —	K 12.50
Orosz tula nikk. cylinder rem. óra „Luna” művel	— — —	K 10.50
Kakukóra 8.50, Konyhaóra	— — —	K 3.—
	— — —	K 2.90
	— — —	K —

Minden óráért 3 évi írásbeli jótállás. — Koczkázat kizárva! Becserelés megengedve, vagy a pénz vissza.

Első órágyár

**KONRÁD JÁNOS BRÜXBEN cs. és kir. udvari szállító**  
**Brüx, 863. sz. (Csehország.)**

**A valódi Kállai-féle „GLÓRIA” benzínmotorok és motoreséplők**



legjobbak. Aki tehát teljes jótállás mellett 3-5 évig terjedő részlettelés mellett megbízható, jó és olcsó mo rt akar vásárolni, ügyeljen a pontos címre és kérjen ezen szakértő cégtől ingyen képes árjegyzéket.

**KÁLLAI MOTORTELEPE BUDAPEST, NAGYMEZŐ-UTCZA 43.**  
Hol használt járgányos s göcséplőkészletek cserébe is vétettek

**„Vulkán”**  
angol ezüst-aczél

**fű- és gabona-kaszák**

főülmulhatatlanok minden tekintetben. Kipróbálva és elismerő-bizonyítványokkal kitüntették a: „Magy Kir. Gazdasági Akadémia, Magyaróvár, Magy. Kir. Gazdasági Tanintézet, Debreczen, Magy. Kir. Gazdasági Tanintézet, Kassa.” Tessék egy levelezőlapon a „Vulkán” aczél-árak értékesítő-közlönyt kérni, melyet bárkinek ingyen és bérmentve azonnal megküld a

**„Vulkán”-lap**  
kiadóhivatala  
Devecser, Veszprémmegye



## BUZIÁSI PHÖNIX ÁSVÁNYVÍZ

vese- és hólyagbajoknál minden vizet felülmúl

Kellemes, kissé savanykás ízű, vasmentes, szénsavdús.

RENDKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

Orvosilag ajánlva.

Ívó-gyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült-hurutjainál, húgykő- és fenyésképződésnél, a legutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásának bizonyult.

Prospektust kivanatra küld a forráskezelőség:

**Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.**

Kapható Budapesten: Édeskút L., Vahlkampff és Görög ásványvíz kereskedőknél és minden fűszer és csemegekereskedésben.

### Kettős elektromágneses kereszt gyógyít és felüdít kezeség mellett.

Telefon 45-22.

E készülék gyógyít és segít fej-, fül- és fogfájásnál; a migrén neuralgia, vértúlulás sápkór, szédülés, a fülzúgás, nagyothalás, a szívverés, szív-R. B. 86967. sz. beri szervezettel meg-

mos áramot áradoztat zét a testben s míg egy felől szinte bámulatos sikerrel gyógyít; másfelől a legháladatosabb óvszer az em-



gőrcsök, asztmatikus rohamok, rohanó betegségek elgyomorgócsök és egyéb gör- len. Nagy figyelemre méltó-  
csök, az étvágytalanság, a az a körülmény, hogy husz-  
hideg kezek és lábak, a csusz, esves betegségeket teljesen  
köszvény, ischias bajiában, in meggyógyított. Az iródam-  
fluenzában, s a velejárá hát- ban lévő elismerések és bi-  
fájásoknál, különösen ideg- zonyítványok, a melyek a  
bántalmaknál s a velők járó világ minden részéből hálá-  
álmatlanság bajiában; a ren- san emlékeznek meg talál-  
detlen vérkeringés bajiában s mányomról, mindenkor min-  
s még sok más oly bajiában, denki átal meglekintethők.  
a melynek a normális orvosi Akut legkésebb 45 nap alatt  
kezelés szerint villamosáram nem gyógyít meg készülé-  
a gyógyító szere. E készülék- kem, az visszakapja pénzet  
nek tagadhatatlan előnye az, Ahol már minden hasztalan,  
hogy nemcsak időről-időre, volt, kérem tessék a készü-  
de állandóan jótékony villa- lékemet megpróbálni.

Nagy készülék 8 korona. Oly betegségek ellen való, melyek 10 evnél nem hosszabbak.

Kis készülék 6 korona. Csak gyermekeknek s igen érzékeny nőknek való.

Központi eladási és szétküldési hely a bel- és külföld részére Müller Albert, Budapest, V/5, Vadász-utca 34. szám.

### LEGOICSÖBB DRÖTFONATOK

ÉS TŰSKÉS SODRONY BÄRMINŐ KERITÉSHEZ

EZ IDEI KÉPES ÁRJEGYZÉKÜNKTŐL KIVANATRA MEGKÜLDJÜNK.

HORGANYOZOTT TÖBBSZÖR CSAVART FOKAT ÖMÉ TEREKNÉRT JOFILLERTŐL FÖLFÉLE

GEFFONATOK HORGANYOZOTT FÖLÖNSÉGES VASDRÖTÖK TETŐSÉK SZERINTI MÉRTEKBEK

## KOLLERICH PÁL ÉS FIAI

BUDAPEST, IV. FERENCZ JÓZSEF RAKPART 21 SZ.

## KRISTÁLY FORRÁS

szénsavval telített ásványvíze hasznos ital *étvágy zavaroknál és emésztési nehézségeknél.* A legtisztább és *legégszesebb* asztali és borviv. — Hathatós *szomjcsillapító.* — Óvszer fertőző betegségek ellen. — Orvosi rendelet szerint egy melegített pohárral igyék éhgyomorra. — Kivanatra telítésküli töltést is szállít a

Szt. Lukács fürdő Kútvállalat Budán.



### „Szt.-lukácsfürdő“ gyógyfürdő, Buda.

Téli és nyári gyógyhely

Természetes forró-meleg kénés források, iszapfürdők, iszapborogatások, massage, vizgyógyintézet, gőzfürdők, kő- és kádfürdők, gyógyvizuszodák. Olcsó és gondos pensio. Csúsz, köszvény, ideg-bőrbajok. Lakás, ellátás felől kimerítő prospektust küld ingyen a Szent-Lukácsfürdő igazgatósága, Buda.

### BÄMULATOSAN OLCSÓ KERITÉSEK

SZÖLŐ-TERMELEK FICVELMÉBE



MEZŐ-GAZDOK FICVELMÉBE

## HAIDEKKER SÄNDÖR

Budapest, VIII., Ullői-ut 48/18. sz.

kizárólagos gyártója a villág-szabadalmazott

### „HUNGÁRIA“ DRÖTFONATOKNAK

melyek előnyeknél fogva felülmúlnak minden másfajta kerítést. — Állandóan készletben. — Kiszállítás azonnal, figyelemmel és pontosan.

„Hungária“ drötfonatok négyzetmétere 30 fillértől feljebb.

Díjmentes árjegyzékért forduljon fenti ozimhez.



### Olcsó eseh agytollak

5 kilóuj fosztott 12 K; fehér, pehelykönyű 18—24 K; hófehér fosztott 30—36 K; szállítás franko utánvétellel. Csere és visszavéveés a postadij megértésével történhetik. SACHSEL BENDÉK, LÖDES II Pilsen U.p. Csehország

### DERŰS KÉPEK.

Írta: Maróthi János Kapható 1 koronáért kiadóhivatalunkban.

## Benzin-, nyersolaj- és szivógáz-motorok




Motoros eséplő-készletek.

A legjobb gépek. A legolcsóbb üzem. Kedvező fizetési feltételek. Tessék árjegyzékét kérni, ingyen küldjük.

### DOBRY ANT

motor- és géppárainak magyarországi kizárólagos képviselője.

## Kovács Mihály és Társa

Budapest, V, Hold-ut cza 23.

### Szőlő-oltványok

kétéves gyökérrel hiányok pótlására és telepítésre, sima oltványok, nemes vészszők, ültetésre és párosításhoz legjobb fajokban *Hegybor* kitűnő minőségben kapható

SZÉKELY A. JÓZSEF, Gyöngyös